

ELOFIZETÉS
HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.
 Rylittér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, június 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Felekezeti viszály.
- Elkeseredett testvérharc.
- Politikai érdekességek.
- A kis Edward.
- Akadályok a cukorbetegség új gyógymódja körül.
- Ne bántás az apámat.
- A nyári szinkör és vidéke.
- Szterényi súlyos beteg.
- Tarkaságok.

Régi jegyzők, újfaluk

Arad, június 17.

A jegyző, a falu irótolla, szintén megváltozott. Nem az a derűs, borostyánszopókás ur, aki mintha csak a vendéglátásokra lenne berendezve. A beszáradt toll, már nem ül olyan nyugodtan és békén a füle hajlásán; kevesebb az adomája, ha ugyan egészen el nem fogyott, s alig kibicel már a falusi intelligencia többi tagjai tarokkjátékainál. Hová, háová süllyedt a régi idők szépsége, derűje: már a jegyzők is dolgozni szoktak.

Hiszen a falu is megváltozott, kivált a nagyobbja. A gazdák közül kiválik egyik, másik, aki tanultabb, vagy a természetes esze révén tud meg egyebet a világ dolgairól, mint a többi. Ez már nem bizza egészen a község sorsát, meg a maga földi üdvösségét a nótáriusra. A félig mesteremberek helyett, — akik tudniillik a rendes időben a szántón dolgoztak s csak akkor talpaltak csizmát, borotváltak, varrtak szürt, vasaltak kocsit, ha a mezei munkától ráértek, — egész ipa-

rosok kerültek, városban tanultak, akik a város nézeteit és fölfogását hozták a faluba, vagy: „a mezővárosba.“ Azután a gyárpar is odahúzódott. A városinál merészebb, öntudatosabb gyárpar, amely nem kért ingyen telket, adómentességet, szubvenciót, részvényjegyzést, hanem oda-szegezte a kéményét a falu mellé, a hol a körülmények az üzeme részére alkalmasak voltak. Azután bevonult a községbe a pénzügyi élet; a szövetkezetek, a kedves, kedélyes „piculás bankok“ helyett takarékok szerveződtek, igazgatósági tagokká avatván fel az üzleti ügyektől addig távol álló kétszáz holdas paraszbtirtokot. Szóval közigazdaság és kultúra bontakozott ki a faluban, az idillek és a pletyka székhelyén.

Az ilyen falunak jegyzője is más, mint aminő a régi falué volt. Itt még sajtáságosabb volt a helyzete, mint azelőtt. A polgármester a város fejének nevezheti magát; a jegyző maga se tudja, hogy micsoda. Adlátusa a rendszerint alacsony műveltségű községi bírónak, vagy valóságos vezetője a községnek. A kezdeményező és intéző, vagy pedig az írásba foglaló és végrehajtó? Az új faluban még nehezebb lett a szerepe. A fejlődésben, a gyarapodásban neki is nő az ambíciója; a többi községekkel való önkéntelen verseny sarkallja, kergeti. Csakhogy most már szemben találja magát a képviselő-testülettel, amely már gondolkodik és vitáz, tehát konzervatív; a szerepléshez jutott urak,

parasztok és felparasztok között kifejlődnek a klikkek s a falusi jegyzőnek Talleyrand-nak kell lennie, hogy egyik klikkhez se tartozzék s egyikkel se vesszen össze. Es ki tehet arról, hogy nem mindenik nagyfaluba, vagy mezővárosba jut egy-egy Talleyrand?

De megnehezült a helyzete egyében is. Azelőtt ő volt, a ki a falut „hozta.“ Választáshoz, vagy egyéb mozgalmakhoz, a mikor kellett, tőle várták, hogy a faluja szavazóit vagy más népet egy blokkban egyesítve adja át; akár a népszerűség, akár a hivatali tekintély erejénél fogva. De az adószedés, a bürokratikus érintkezés, a melynek ezer kellemetlenségét kénytelen a jegyző éreztetni, kikezdi a népszerűséget; a közügyekkel foglalkozni kezdő gazda, iparos, kereskedő nem ismer tekintélyt. Ellenkezőleg: a falu követeli tőle, hogy „kijáró“ legyen. Utat, vasuti állomást, piacot és országos vásárokat, tenyészállatokat, legelő-fölosztást, parcellázást járjon ki; különben mi hasznát látja a falu neki. A hivatalos dolgain kívül mindentudója és magántitkára a falunak; de e minőségében rájacsap az ügyvéd, (a kitől hovatovább egyre kevésbé szűz a falu és zugirászattal vádolja.

Es ép ebben a forrongásban, ebben az átalakulásban szép igazán a községi jegyző, a maga rendeltetését átérző jegyző hivatása. Azt mondják, hogy a gyerek nevelése akkor a legkényesebb, leginkább felelősségteljes munka, a mikor a serdülésben

Károly megváltozik.

— Ebeszélés. —

Írta: Kanizsai Ferencz.

A távirat érkezését követő félórán belül már az egész falu tudta, hogy Berkes Károly letette az érettségét, még pedig tiszta jelesre. Anyja, özvegy Berkesné, fünek-fának mutogatta a fia sürgönyét és alig birt hává lenni a boldogságtól. A kapu előtt ballagott el, egykedvűen pipázván, Sóti Dömötör, a harangozó. Még neki is megmutatta, pedig hát a sürgöny, tekintettel küldője magasabb műveltségére, latinul szólt és nem magyarul. Szó szerint a tartalma ez volt: „Praematurus sum, Carolus.“ Dömötör bácsi fontoskodón belenézett a sürgönybe és bár egy kukkot sem értett belőle, a szemöldökét illendő komolysággal fölfráncolta és így szólt: „Hm.“ Azzal tovább ballagott. Ami pedig az örömhír terjesztését illeti, ebben ugyan nem tulságosan kellett az özvegy Berkesnének fáradoznia; mirevaló a postamesterne, aki nemcsak a táviratok tartalmát eresztli szélnek, de — gonosz nyelvek szerint — még a levelek tartalmát is? Hogy a dolgot jól megértjük, tudni kell, hogy a falubeli gyerek közül, akik itt születtek, Berkes Károly az első, aki érettségi bizonyítványt szerzett. (A jövő évben lesz már három is, ha ugyan az egyik, a Dobos Pál, meg nem bukik.) Az esemény jelentősége tehát az egész falut érinti.

Karcsi anyján kívül talán a tanító ur volt a legboldogabb. Hogyne, hiszen az ő tanítványa volt a Karcsi. Ő már régen megjósolta, hogy Karcsiból derék ember válik. Sietett is át a szomszédba. Berkesné házához és első kérdése az volt, mikor érkezik haza a fiu.

— Hogy mikor? Ejnye, biz nem tudom! felelt eltűnődve az özvegy, — örömben ezt elfelejtette megsürgönyözni a lelkem. Holnap itthon lesz, annyi bizonyos. Jéjjön át vacsorára tanító ur.

— Köszönöm a meghívást, szomszédaszony. Itt leszek. Hejnye, hogy nem tudta megsürgönyözni, mikor jön.

— Takarékos a lelkem. Avval drágább lett volna a sürgöny.

— Ilyenkor talán nem kellene azzal a pár krajcárral spórolni! — vélte az öreg tanító, akinek régi szokása csomót keresni a kákán.

— Ejnye, tanító ur. Hát majd hazajön és itthon lesz, punktum. Ma volt az érettségi vizsga. Ma este vonatra ül, reggelre pedig nazaér. A karácsonyi vakációra is a reggeli vonaton érkeztet.

— És a husvétii vakációra? — kérdezte éles hangon a tanító.

— Husvétkor nem jöhetett hazá. Azért nem volt itthon. Sokat kellett tanulnia és erre fordította a husvétii szünetet.

— Itthon is tanul' atott volna. Az öreg asszonyosság meglepődve nézett a

szőrtőlődő szomszéd arcába. Vagy egy percre elhallgattak. Nehéz, tikkasztó szünet volt ez. Az özvegy félénken szólalt meg újból:

— Megirta akkor, hiszen olvasta a levelét szomszéd ur is, hogy a sok tanulnivaló miatt nem jöhetett haza. Miért kérdezi hát, amikor éppen oly jól tudja, mint én.

— Én csak azért szóltam, mert féltem a fiut. Azt hiszem, változáson ment keresztül, amióta nem láttam.

— Furcsákat beszél, szomszéd ur. Hogy mondhatja, hogy megváltozott, amikor nem látta. Az én fiam. Szorgalmas, derék, páratlanul jó fiu.

— Az.

— Jelesre tette le az érettségét. Négy év mulva doktor. Az én fiam. Doktor. Berkes Károly. Az én fiam! A szemem fénye! Aki öregségemre támaszom lesz; és akivel, ha majd megszerezte a diplomát, elköltözöm a városba... Es akkor mindig együtt leszek vele, mint régen, amikor kicsi volt.

A tanító ur csak hallgatott, csak rágta a bajuszát; a boldog anya pedig elragadtatással színezte a jövő álmait:

— Mindig együtt leszek ve'e. Amíg csak élek. Es nemcsak a nagyvakációban, meg karácsonykor, meg husvétkor. Hanem mindig. Folyton folyvást. Nem képzelem, tanító ur, mit tesz az, egy özvegy anyának távol lenni az egyetlen fiától.

van. A jelentéktelen csecsemőből valamiké fejlődő, gyarapodó községek nevelése, irányítása: olyan hivatás, amelynél jelentősebb kevés van Magyarországon. A fejlődés elő, apró jeleiből a jövőt meglátni, annak dolgozni és dolgoztatni, ez sokkal többet ér, mint akárhány helyzet, amelyet a parlamentben az ország javára elmondani okvetlenül szükségesnek tartanak. Ebben az átalakulásban a jegyző nem lehet egyszerű bürokrata, s még kevésbé kedélyes, szórakozásra és szórakoztatásra született alany; nem a falu ura, hanem a közérdek szolgálója. De erre a minőségére күszkőbb lehet, mint a régiek a hatalmukra, az adomáikra meg a kiszivott tajtékipáikra.

Péter-Pál napján, amikor a faluban az aratáshoz szedik elő a kaszát, három aradmegyei jegyző jubileumát ünneplik. A jubiléumok néha csak arra valók, hogy az ünnep fényénél a többiek észrevegye a világot. Kettejük ötven esztendősi jubileumot ünnepe. S ez a szép évforduló érdemes alkalom arra, hogy megfigyelje a világ: mivé változtak a jegyzők ennek az ötven évnek elejétől kezdve, addig, amíg a félszázad betelt!

Madarász apó. Ma délelőtt megjelent a képviselőházban idősebb Madarász József országgyűlési képviselő, a Ház legöregebb tagja, aki már a kilencvennyolcadik esztendőt tapossa. Az öreg ur legutóljára a jelenlegi képviselőház megnyitására volt a Házban, amikor az első ülésen korelnök is volt. Ma az unokájával jelent meg a folyosón és Zichy János gróf kultuszminiszterrel akart beszélni. Mikor a miniszter ezt meghallotta, kiment a folyosóra Madarászhoz. Az öreg ur így szólt a miniszterhez:

— Méltóztassál megengedni kegyelmes uram, azaz bocsánatot kérek, engedd meg tisztelt barátom, hogy jóindulatodba ajánlhassam egy kérésemet.

Az unokája érdekében kért valamit s a miniszter igen udvarias választ adott. Justh-párti képviselők aztán az ülésterembe vezet-

ték a fekete magyarruhás aggastyánt, akit a baloldal éljenzéssel fogadott.

— Isten hozott ide, — mondotta Madarász leült a régi helyére, amely most Apponyi Albert grófé. Egy darabig hallgatta a vitát, aztán átment a munkapárti oldalra s leülve Tisza István gróf helyére, Berzeviczy Alberttel, a képviselőház elnökével beszélgetett. Nemsokára aztán eltávozott.

Felekezeti viszály.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest június 17.

A közoktatás ügyének előbbrevitele helyett a bosszantó és ádatlan felekezeti harc izgatja a parlamentet. A képviselők apró tüszurásokat bocsátanak egymás ellen és az apjuk vallását is fölhántorgatják. Béla Henrik — Andrássy Gyula gróf intimusa — vezetett ebben a dicsőtelen szereplésben. Néhány nappal ezelőtt tudvalóleg Béla Henrik — Kelemen Samuval polemizálva — ezt az alig megbocsátható kijelentést tette:

— Kelemen Samu is jobban megválaszthatta volna a papját.

Kinos feltűnést kellett ez az inparlamentáris kifejezés, amelyet már azért is megróttak, mert hiszen köztudomású, hogy Béla Henrik vallási viszonyai is csak rövid idő óta rendeződtek...

Ma azután Kelemen Samu alkalmat talált arra, hogy a vágást visszaadja. Nem kisebb éllel, mint Béla Henrik, a Ház nagy derűtsége között kijelentette: hogy kartársának apja Chajim Nudl Bernstein megfordul a sírjában fia antiszemita kirohanását hallva.

Kelemen Samu különben Polónyi Gézáról is leszede a szentelt vizet, hogy a stilszerűen rituális kifejezést használjunk. Föllebbentette ama fátyolt, amely Schönberger Róza politikai szüzecke szoknyájaképen Polónyit takarja be. Amikor a kinos emlékeket felidézte Kelemen, dühösen kiáltott az ex igazságügyminiszter fia: Polónyi Dezső:

— Ez már szemtelenség!

Justh Gyula leintette a hevesvérű Polónyi fiut, akit különben még az ülés alatt provokáltatott Kelemen Samu.

A mozgalmas ülésről ez a részletes tudósításunk szól:

— Oh, én ezt megértem, szomszédasszony...

Dehogyan érti. Nyolc év alatt sohasem tudtam igazán megszokni ezt a fájdalmas különválást. Összel lesz nyolc esztendeje, hogy először ment el Karcsi, akkor még rövidnadrágos flucska volt, a városba, gimnázistának, idegenek közé. És amikor most legutóbb, már mint nagy legény, a karácsonyi szünet után elbucszott tőlem és visszautazott, ugyanazt a fájdalmat éreztem, mint először. És az a nyugtalanság, tanító ur, amit az anya érez... Hogy jaj, nem beteg-e? Jól bánnak-e vele? Kap-e eleget enni? Van-e jó ágya? Télen fűtik-e kelőlőkép a szobáját? Nem kerül-e rossz társaságba?

— Bizony, a rossz társaság...

— De lám, olyan maradt, mint a hó. Nincs a szívében egyéb, mint a mérhetetlen szeretet irántam. Mennyit beszélt arról, hogy ha majd a saját gazdája lesz, ha majd a maga kenyerén él, akkor fogom igazán megtudni, hogy kicsoda az én fiam... Nem hiába imádkoztam. Nem hiába jár am a templomba. Ime, olvassa a táviratot! Jelesen érett! A jó Isten meghallgatott emgem, amikor forró imákban ezerszer és ezerszer kértem, hogy távoztasson el minden gonoszt, minden kísértést az én Karcsimtól, hadd maradjon továbbra is, és mindig az én aranyos, jó fiam, a vigasztalásom, a reményem, mindenem és egyetlenem.

A tanító ur halkán köhintett; fölkel a székről, az ablakhoz ment: kipillantott az utcára, majd visszafordult megint; az almáriomra helyezett kalapja után nyujt és öreges, kimért lépteivel elindult.

— Már megy?

— Megyek, szomszédasszony; egy kis dolgom van a méhesben.

— Holnap este itt lesz vacsorán?

— Én igen. Én bizonyosan.

— Legyen nyugodt, a Karcsi is. A fiam boldog lesz, hogy volt tanítójával elbeszélgethet. Tudja, mennyire ragaszkodik önhöz.

— Tudom Hanem azért meg fogom huzni a fülét, hogy husvétkor nem látogatott el haza.

— Ejnye már!

— No-no.

Berkezné asszonyom alig aludt valamit ezen az éjszakán. Folyton a viszontlátás járt a fejében. Karácsony óta, csaknem két hónapja, nem beszélt a fiával! Karácsonykor már pelyhedzett a bajusza; azóta talán meg is nőtt valamennyire... Vasárnap a szagos misére együtt megy a fiával. Hadd lássák az emberek az ő boldogságát és hadd mondjanak balát együtt az Istennek... talán egy-két órát szundikált a jó asszony; de a kakas kukorékolásra fölébredt; pedig szépet álmodott. A fiát látta...

Kingrott az ágyból, sietve mosakodott és öltözködött. Hozzálatott a takarításhoz. Meglo-

Návay Lajos alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után.

Elnök bemutatja Kossuth Ferenc levelét, melyben két havi szabadságot kér.

Az interpellációs könyvbe csupán Rakovszky Béla bejegyzése van az albán kérdésről. Következett napirend szerint a

kultusz budget részletes tárgyalása.

Az egyetemek szaporítása tételénél:

Kelemen Béla: Konstatalja, hogy csakugyan szükség van az egyetemek szaporítására vidéki kulturális gócpontokon és ezért legelőször Szegeden, később Debrecenben, Pécsen, Kassán, végül Pozsonyban kell egyetemeket felállítani. A jogosulatlan protekciók ellen tiltakozik, mert Szeged valósággal predestinálva van arra, hogy ott állítsák fel a harmadik egyetemet, Bizonyítja, hogy Szegedről több diák megy az egyetemekre, mint pl. Debrecen egész vidékéről. Szeged óriási vagyoni hozzájárulást ajánlott fel az egyetem céljaira. A város ezt könnyen meg is teheti, mert olyan anyagi helyzetben van, hogy e kötelezettségének fényesen eleget tud tenni. Ennek illusztrálására felhozza Szeged teherviselési képességét. Teljes bizalommal tekint a miniszter döntése elé és a tételt elfogadja.

A Ház a tételt elfogadja.

Kammerer Ernő előadó szavai után

A pasteur intézet tételénél:

Návay Lajos: A veszett kutyák harapásai ellen erősen védekezni kell. Sürgeti a Pasteur-kórház kibővítését és szükségesnek látja Kolozsvárot is Pasteur-intézet felállítását.

Zichy János kultuszminiszter: Megigéri, hogy gondoskodni fog a budapesti Pasteur-intézet kibővítéséről és a kolozsvári Pasteur-intézet felállításáról.

A tételt a Ház elfogadja:

A jogakadémiák tételénél:

Ostffy Lajos: Kifogásolja, hogy a jogakadémiai tanárok csak az esetben léphetnek a VI. fizetési osztályba, ha ugyanazt a tárgyat adják elő, melyből habilitálva vannak. Ez sérelem, amit megváltoztatni kell.

Szász Károly: Mindenben esatlakozik Ostffy kifogásaihoz, de ezenfelül nyomatékosan kifogásolja azt, hogy a VI. fizetési osztályba csak azon jogtanárok léphetnek, akik valamely állami jogakadémiánál tíz évet eltöltöttek. Ez nagyon sérelmes azon tanárokra nézve, akik felekezeti autonóm jogakadémián szolgáltak.

Zichy János kultuszminiszter: Kijelenti, hogy foglalkozni fog a habilitáció kérdésével és azt a sérelmet, melyet Szász Károly felhozott, meg fogja szüntetni.

A tételt a Ház elfogadja.

Kelemen, Polónyi, Béla Henrik.

A középiskolák tételénél:

Kelemen Samu (Justh-párti) válaszol Béla Henrik minapi támadására. Béla kétségbevonta az ő jogát, hogy a kongregációkról szólhasson.

csolta az ablakokban a cserépvirágokat... Aztán felköltötte a mindig lusa, nehézmozgásu, tombe szolgálot:

— A hasadra süt a nap, te álomszuszék! Pörkölj azonnal friss kávé. Egy csuporba tegy külön tejszint Piritós kenyeret is csinálj, mert jókor reggel, már hét órakor itthon lesz az urfi

Mikor pedig hajnalodott — csodaszép hajnal volt! — kiment a kertbe a jó asszony és a lugas asztalán fölterített. A szolgálot ideoda zavargatta; locsold föl, hé, az udvart és aztán söpörd föl; egy szalmaszálat se lássak! Nem tudod, hova lett az a kis darab kék selyempántlika? Keresd meg és kösd a fehér cicának a nyakába... Ma reggel egy egész köcsög tejet fogsz adni... Hadd emlegesse meg a napot, amikor az ifiur hazajött csupa szintizta kitűnő érettségi bizonyítvánnyal!... Hol van, hé, Julcsa? Az urfi szobájába készíts be friss mosdóvizet; az ágyát vedd föl, bizonyára elfáradt az éjszakai utazásban és lepihen majd egy kicsit... Megállj. Az ágyát én magam vetem meg. Nem értesz te ahhoz.

Igy buzgólkodott a jó asszony, nehezen várva egyik negyedóra mulását a másik után. Már beharangoztak a reggeli misére, elmúlt hét óra... és Karcsi még nincs itthon. Hogy a kakas csipje meg azt a vonatot, az is épen ma késik...

Ez lehetséges lett volna a középkorban. De ez az idő Béla Henrik szerencsésére elmúlt. És ha most ő mégis a ghetto-szellemet hozza vissza, akkor kérni, milyen jogon teszi azt? Mint régi hitsorsos? Erről a jogról azonban ő már lemondott. Az édes apjának a megválasztásában nem volt része, de annyit mondhat, hogy az öreg és tiszteletreméltó Chajim Nudl Bernstein az ő fiában, Béla Henrikben nem nagy örömet talál, ha olvassa, hogy Béla Henrik az embereket az apjuk vallása szerint ítéli meg.

Polónyi Géza jelenlegi akciójára azt jegyzi meg, hogy az a nemzet széttagolására vezet. Polónyinak az a sors jutott osztályrészéül, a mi már sok más elődjének, a kik mikor már népszerűsége másképp nem tudtak szert tenni, az antiszemitizmussal próbáltak szerencsét. Polónyi Géza egy ízben egy küldöttség előtt azt mondta volt, hogy ő fiatalágában nehéz anyagi viszonyok között volt és a eszméjét saját maga pucolta. Ezt a eszmatizmitást a politikai pályáján számtalanszor gyakorolta. Legujabban a néppárt eszméit akarta fekete sűbickkal fényesíteni.

A néppárt — természetesen — örömmel fogadja ezt a eszmapucolást. Figyelmezteti a néppártot, hogy Polónyi még a régi módszer szerint dolgozik. Előbb belekóp a sűbickba és csak azután keni rá a eszmára. (Általános derűtlenség.)

Kárhóztatja azokat, a kik felekezeti szempontból ítéli meg a dolgokat. Polónyi a zsidóság belső egyházi dolgaival foglalkozott olyan szakértelemmel, hogy legalább is azt kell hinnie, hogy régi kliense, a báróné informálhatta róla, a kivel Monna Vanna és Prinzi valle szerepét akarta eljátszani. (Zaj. Derűtlenség.)

Haller István: Ez kabaréba való.

Baross János: Eláll! Eláll! (Zaj.)

Justh Gyula: Halljuk! Halljuk!

Polónyi Dezső: Ez közönséges szerzetelenség! (Zaj.)

Justh Gyula: Párttag párttag ellen így nem beszélhet!

Polónyi Dezső: De majd beszélék, leszék én még erősebb is!

Justh Gyula: De akkor velem gyűlik meg a bajod. (Zaj.)

Kelemen Samu: Nem a néppárti uraktól fogom megkérdezni, hogy mit mondjak. (Helyeslés.) Visszatér a kongregációkra és kijelenti, hogy azok vallási akciójáról nem akar beszélni. Csak a politikai izgatásokról. Felolvassa a pannonhalmi kongregáció egy felhívását, a melyben arra tuzditja az ifjakat, hogy a zsidónál ne vásároljanak. (Mozgás.)

Felolvas egy belépési felhívást, amelyben az érettségizett ifjakat kongregációba való belépésre hívják fel. Ez a felhívás azt mondja, hogy a zsidó Samuka és protestáns Lacika nem lehet boldog, mert őt a bite nem tudja boldogítani. A székesfehérvári reáliskolában a kate-

likus tanároknak külön tanári szobája van. Zomborban a kongregációs ifjak külön padban ülnek. Resicán a tanár dirigálása mellett hep-hep nótákat énekelnek az ifjak.

Zichy János gróf: Hol, kérem?

Kelemen Samu: Minden adatot át fogok adni a miniszter urnak, de kérdem, a hol ilyen dolgok fordulnak elő, szabad-e tovább tűrni ezeket az elfajulásokat? Andrassy Gyula gróf liberálisan beszél, de az ő elméletei gyakorlatilag semmit sem érnek, már pedig éppen gyakorlati segítségre volna szükség. Az sem elég, hogy a szülők beleegyezését kérik a kongregációba való belépéshez, mert a szülő sem mer a tanárral szembeállani, ha a tanár a kongregációba való belépést sürgeti. Csak egy megoldás jó, az, ha a középiskolában semmiféle felekezeti tömörülést sem engednek meg. (Helyeslés jobbról és balról.) Reméli, hogy a miniszter megtalálja az általa is elismert tapintatlanságok központi fészket, a mely ott székel a miniszteriumban és érvényt fog szerezni a maga elveinek.

Béla Henrik: Személyes kérdésben kijelenti, hogy multkor akaratlan megjegyzést használt...

Justh Gyula: Inkább izléstelen!

Béla Henrik: Nem felelek Justh Gyulának, mert amit mondanék, meg találnám bántani.

Baross János: Nagyon helyes!

Béla Henrik: En ebbe a megjegyzésbe magamat is beleértettem.

Kelemen Samu: De ez nem látszott ki belőle!

Béla Henrik: Magamat is bele foglaltam és azt mondtam, hogy magamat sem tartom illetékesnek arra, hogy az egyház írásait magyarázzam. En tréfás szót használtam és annak nem volt semmi bántó célja. Téved Kelemen, ha azt hiszi, hogy titkot leplezett le, mikor származásomról beszélt. Tudja rólam mindenki, hogy zsidó voltam.

Elnök utólag rendreutasítja Polónyi Dezsőt sértő kifejezéseért, melyet Polónyi Géza beszéde alatt használt.

A kongregációk.

Várady Zsigmond megismétli aggodalmait a középiskolákban elharapódzó felekezeti szellemmel szemben. A kongregációk izgató és gyűlölködést szító működését aligha lehet pusztán ellenőrzéssel megszüntetni. Miniszteri rendelettel kellene eltüntetni a kongregációk alakításait a középiskolákban.

Haller István szerint a felekezeti szellemet és gyűlölködést csak azok nagyítják, akik minden vallásnak ellenségei. Kelemen Samu például már csak azért se mondhatott kritikát ezekről az ifjusági egyesületekről, mert magával hozta saját felekezetének elfogultságát.

Kovácsy Kálmán ellene van annak, hogy az iskolákban felekezetek szerint tagolják szét az ifjuságot s ezzel már itt kezdik szétbontani a nemzeti társadalmat. A néppárt, mely ezért

az eszméért harcol, nem annyira a népnek, mint inkább a papoknak pártja. (Derűtlenség.) Eseteket sorol föl annak igazolására, hogy a tanári kinevezésekben szintén a felekezeti elfogultság érvényesül s abhoz, hogy tanári diplomát nyerhessen egy zsidó jelölt, előbb renegátnak kell lennie. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a középiskolákban ne engedje meg a miniszter a felekezeti jellegű egyesületek alakítását.

Zichy János gróf kultuszminiszter megnyugtató nyilatkozata után a Ház a határozati javaslatot mellőzte.

Kovácsy Kálmán félreértett szavait igazította helyre, Martonffy Márton pedig a városok iskolafenntartási hozzájárulásának elengedését kérte.

Szász Károly fölhitte a miniszterfigyelmét arra, hogy az érettségi vizsgákra ne küldjenek biztosokul fiatal tanárokat, akik nem képviselhetik elég tekintéllyel a kormányt.

Herczeg Ferenc a felekezeti tanítók korpólékának az állami tanítókéval való egyenlősítését javasolta. A miniszter megnyugtató kijelentése után Hock János a felekezeti vagy községi iskoláktól átvett tanítók előző szolgálati idejét is beszámíttatni kérte a nyugdíjba. Ugyancsak Hock János a társulatok által tartott polgári iskolák tanárainak mostoha lakásbér-viszonyaira hívta föl a miniszter figyelmét.

A miniszter megígérte, hogy az ilyen tanárok lakásbérét az 1912 és 1913-ik évi költségvetésben fogja fokozatosan rendezni.

Lengyel Zoltán: A tanítóképzés reformja nem biztosíthatja másképpen a nemzetiségi izgatások megszüntetését, csak a teljes államosítás útján. Kérte végül a szilágyosmlyói tanítóképző intézet visszállítását.

A miniszter válasza után a vitát félbeszakították és a Ház áttért

az interpellációkra.

Rakovszky Béla arról kér fölvilágosítást a kormánytól, vajjon a monarchia külügyi képviselete hajlandó-e odahatni, hogy a török kormány az albánok jogos kívánságait teljesítse. Hajlandó-e továbbá közbelépni Cetinyében, hogy Montenegró ne nehezítse meg Törökország és az albánok közt a békés megegyezést. Kéri még a miniszterelnököt, hogy általában is tájékoztassa a Házat a monarchia törökországi politikájáról.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök nyomában válaszolt az interpellációra. A kormánytól távol áll a gondolat, hogy Törökország belügyeibe avatkozzék. Álláspontja az, hogy a török birodalom fennállása nemzetközi érdek s nekünk is érdekünk. Epen ezért külügyi kormányunk is a mostani helyzetben is olyan tanácsokkal szolgált Törökországnak, a melyet a birodalom fennállását biztosítani alkalmasak. A török kormány ezeket a tanácsokat barátságosan fogadta és igyekezett azoknak eleget is tenni. A mi Montenegrót illeti, a külügyi kor-

Már kijöttek az emberek a miséről, de Karsci bizony nem jött meg.

— Majd estére! — biztatta magát a jó asszony és alig bírta könnyeit visszafojtani.

De bizony estére sem jött meg. A déli postával levél érkezett tőle, melyben tudatja, hogy miután sok a dolga, csak egy, vagy két nap múlva érkezhetik.

El kellett fogni a tanító urat az utcán, hogy meg lehessen neki mondani, hogy ne jöjjön estére vacsorázni. Csak egy-két nap múlva. Majd ha Karsci itthon lesz.

— Mondtam, ugy-e? — szólt a tanító ur. — Hiába, ebbe bele kell nyugodni, ez a világ rendje, szomszédasszony.

— Nem értem. Mit beszél? Hogy ez a világ rendje? Dolga van. Már pedig az én fiam olyan, hogy amíg a dolgát el nem végezte...

— Mi dolga lehet? Ami az ő dolga, annak már emberül megfelelt. Letette a vizsgát. Ennyi a dolga, nem több. Bizony, hazajöhetett volna ha... ha, mondom, az emberek nem volnaak mindnyájan olyanok, amilyenek.

Az özvegy elsápadt és riadtan szögezte neki a kérdést a tanítóknak:

— Szomszéd ur, maga tud valamit. Beszéljen! Valami raja van a fiamnak? Irt talán magának?

— Kutyabaja! És nem irt az nekem. Én nem tudok semmit. Amit én tudok, azt nem róla tudom, hanem magamról tudom, mind-

nyájunkról tudom... Emlékezzék vissza fiatal-ságára szomszédasszony!

— A... a... fiatalságomra?...

— Igen. A fiatalságára.

— Nem értem...

— Hány éves most a fia?

— Tizennyolc lesz a télen.

— Nahát! Tizennyolc éves. It a magyarázat, szomszédasszony.

A tanító urnak az is a szokásai közé tartozott, hogy, amikor — példával szólván — beledobta a követ a kutba, szép kényelmesen elsetált a kut mellől. Most is így cselekedett. Megzavarta az özvegy anyának a lelkét, riasztó érthetlenségeket, döbbenő sejtelmeket kavart a szíve vérebe, — és elment... El, a méhecskéi közé, a furcsa magánakvaló öreg emberke; aki egy hosszú életen át annyit tapasztalt, hogy csak a méhecskével törődött már igazán.

Két nagyon hosszú nap mult el és Károly végre hazaérkezett...

Ez nem volt olyan szép reggel, mint a tegnapielőtti. Nem ragyogott arany verőfény a kertben; és a fehér cica nyakáról elveszett a kék pántlika... A fehér cica különben is rut volt; az éjszaka nagy esatákat vivott a háztetőn; egész pamatokat téptek ki bundájából a lovagi tornán; és valami rémes piszokban hengegődzhetett, mert máskor hófehér szőre most szürkésbarna szintelenségben vedlett.

Szomorú eső hullt a szomorú felhőkön, és

Karsci amikor a vasúti állomásról hazafelé ballagott, — ládáját talicskán egy parasztfiú toltta előtte — az utazástól gyűrötten, kezében a nyitott esernyővel, vad gyűlölet érzett a falu iránt. És most is, mint eddig mindig, amikor beballagott az állomásról, párhuzamot vont az élénk vidéki város és az elhagyott, istenháta mögötti falu közt. A párhuzam, ezuttal először, a város javára ütött ki...

Ment, ment... és megpillantva a szülői házat, azt nagyon egyszerűnek, szegényesnek találta. A kiskapu gerendájába majdnem beverte a fejét... Az anyja!

Megcsókolták és megölelték egymást. Az anyja odavezette a terített asztalhoz:

— Ehes lehetsz fiam. Nesze kávé! Itt van a kalács. Magam sütöttem. Piritós kenyér is van.

Károly csak immel-ámmal evett.

— Nem izlik, fiacskám?

— Fáradt vagyok, mama. Nagyon fáradt...

Elhalgattak. Károly megérezte az anyjának fürkésző, riadt nézését és csendesen lehajtva fejét, nem mert az anyja szemébe nézni. Hallgattak. Egyik sem mert a másikhoz szólni. Végre, az anyja vetette föl a szót:

— Még sem mutatod a bizonyítványodat?

— A ládamban van...

— De hát, fiacskám, nem gondoltál rám, hogy a bizonyítványt látni akarom... nem

mány többszörösen figyelmeztette — a legbarátságosabb uton — a montenegrói kormányt a neutralitás kötelezettségére és Montenegró azt felelte, hogy eleget akar tenni ebbeli kötelességének. Bizunk benne, hogy ez valóra is fog válni. Ha szükséges lesz, a külügyi kormány ismét meg fogja tenni állásából folyó kötelességét. A miniszterelnök aztán utal arra, hogy a monarchia eddigi eljárása máris eredményes volt és remélhető, hogy az a politika, a melyet a külügyi kormány a két ország kormányának egyetértésével folytat, azt fogja eredményezni, hogy Törökország integritása sértetlenül megmarad és a mi érdekeinket is meg fogják őrizni. Mert érdekünk, hogy ne történjenek olyan változások, a melyek nemcsak bennünket hívnának ki nagy erőfeszítésre, de általános európai kombinációt is idézhetnének elő. Éber figyelemmel kísérik ezután is a Törökországban történő dolgokat és rajta lesznek, hogy minden legkisebb nehézséget segítsenek eloszlatni. Kéri válasznak tudomásul vételét. (Élénk éljenzés és taps a Ház minden oldalán.)

Az interpelláló és a Ház a választ tudomásul vette.

Az ülés három óra után végződött.

TANÜGY.

(—) Rajzkiállítás. Balla Frigyes a kiváló festőművész rajzkiállítását megnyitotta a Ferenc-téri-terti polgári fiúiskolában.

(—) Iskolai tornaverseny. Tegnap volt a Weitzer János-utcai elemi A) és B) fiúiskolák IV. osztályainak tornavizsgálója a következő programmal: 1. Felvonulás, Himnusz. 2. Szabadgyakorlatok. 3. Osztálytorna korláton. 4. Távolugrás. 5. Verseny korláton. 6. Verseny lovon. 7. Magasugrás. 8. Rudmászás. 9. Kötélhuzás. 10. Játék. (Tévesztőkert, halász, szobrász, lovascsata.) Az egyes versenyekben elért eredmények a következők: Korláton: 1. Unger Zoltán IV. b) 2. Dingfelder József IV. a) 3. Nagy Imre IV. b). Távolugrás: 1. Dingfelder József IV. a) 369 cm. 2. Nagy Imre IV. b) 368 cm. 3. Gásza Károly 325 cm. 4. Szántó Mihály IV. b) 305 cm. Lovon: 1. Szántó Mihály IV. b) 2. Lengyel János IV. a) 3. Dingfelder József és Nagy Imre holtversenyben. Magasugrás: 1. Nagy Imre IV. b) 130 cm. 2. Dingfelder József IV. a) 125 cm. 3. Blum Gyula, Kabát István és Rónai Ernő, holtversenyben. Rudmászás: 1. Nagy Imre IV. b) 2. Láng Gyula IV. a) 3. Lengyel János IV. a). Kötélhuzásban a IV. a) győzött a IV. b) fölött. A verseny a szülők élénk érdeklődésével folyt le.

jutott eszedbe, hogy . . . hogy . . . ezzel nagy örömet szerezhetsz. . . Karcsi! Te már nem szeretsz engem!

— De anyám. . .

— Karcsi! Te nem vagy a régi . . . Nézz rám. Nézz rám fiacskám. . . Mi bajod . . . nem érzed jól itthon magadat . . . nehéz volt hazajönnöd . . . Karcsi! . . .

— Anyácskám . . . én . . . nagyon szeretlek . . . én . . .

— De hát nézz a szemembe!

Karcsi fölvetette a szemét: majd, hirtelen, ráborult az anyjára és keserves zokogásban tört ki:

— Anyám, anyám, én nagyon boldogtalan vagyok . . . Anyám . . . fáj a szívem . . .

A jó asszony erőt vett magán; szeliden magához vonta a fiát. A fejét az ölébe vette és gyöngéden simogatta:

— Nagyon szereted?

— Nagyon, anyám . . .

— Majd el fogod venni feleségül . . .

— Az még messze van . . .

— Ne sirj hát . . . Az nem baj . . . Azért én szeretlek, kis fiam . . .

Károly zokogott az anyja ölében; és míg a reszkető kezek, melyek óvták és ápolták, dajkáltak és ajnározták, most is az anya örök hűségével simogatták végig pergő arcát: . . . a gondolatai messzire elszálltak, messzire, az elhagyott városba, annak is egy utcájába, ahol a zsalugáteres ablak van, melyen egy szép kis szőke lány gyakran nyújtotta le titokban a kezét, hogy megcsókolja . . .

A kis Edwárd.

(A walesi herceg. — A londoni koronázás alkalmából.)

György angol király fiáról, a jelenlegi walesi hercegről eddig csak igen kevés dolog került nyilvánosságra. Érdekes tehát, ha ide jegyezzük azokat a kedves intimitásokat, amelyek a herceg egykori nevelője mondott el egyik londoni napilap tudósítójának:

— A király és a királyné — mondotta a nevelő — azt kívánták, hogy legnagyobbik fiuk mindaddig gyerek maradjon, ameddig egyáltalán csak lehetséges, mert nem akarták, hogy a kis Edwárd korán hozzászokjék az udvari ceremóniák lélekölő pompájához, nem akarták, hogy gyermeki naivitását és üdeségét elveszítse, ha korán éreznie kell annak a hivatásnak az egész felelősségteljes nehézségét, amely rá várakozik. Bár a lapok révén csak igen kevés jutott nyilvánosságra az angol birodalom leendő királyáról, mégis már egész kis gyerek korában általános népszerűségnek örvendett. A klubokban és a társaságokban sok szeretettel emlékeztek meg róla, amikor híre kelt, hogy a kis Edwárd kijelentette testvéreinek, hogyha trónra jut, minden angol embert gazdaggá fog tenni és ugyanakkor meg fogja parancsolni, hogy a kis foxterriereknél a farkát nem szabad levágni, s aki ez ellen a parancs ellen vét, halállal bünhődik. A walesi herceg még ma is úgy él nagyon sok angol képzeletében, mint egy kedves, jó fiú, és az emberek szinte nem is látszanak róla tudomást venni, hogy a kis fiú időközben férfivé fejlődött és, hogy egyes gondos angol lapok, amelyek nagyon szívélyesen viselik a „kis Edwárd” boldogságát, már a menyasszonyáról is szeretnének gondoskodni. A király és a királyné elhatározták, hogy a trónörökösnek nagykorúságáig semmiféle udvari ünnepségen nem szabad résztvennie. A király azt is megtiltotta fiának, hogy nagykorúságáig elfogadja azoknak az ezredeknek a tiszteletbeli parancsnokságát, amelyek neki ezt a diszes pozíciót felajánlják, sőt azt is beszélik, hogy Edwárd nem fogja szüleit Indiába sem elkísérni.

A walesi herceg különben épen olyan nevelésben részesült, mint többi kortársai. A darmouthi tengerészeti iskolában ugyanazokat az előadásokat kellett hallgatnia, mint az intézet többi növendékeinek s tanárai semmi kivételt nem tettek vele. VII. Edwárd, a mostani walesi herceg nagyapja, saját bevallása szerint oly „gondos” nevelésben részesült, hogy egyáltalán semmit sem tanult. Atyja kívánsága szerint tanítói elsősorban a klasszikus nyelvek tanítására helyezték nála a fősúlyt, ami azt eredményezte, hogy egész életében idegenkedett mindentől, ami a görög vagy a latin nyelvel bármilyen összefüggésben volt. Enciklopédikus tudásban akarták részesíteni, de ezzel csak azt érték el, hogy a fiatal ember mindenféle tanulástól irtózott. A boldogult VII. Edwárd azonban mégis igen művelt és felvilágosult ember lett, amit mi sem bizonyít jobban, minthogy unokáját megakartá óvni azoktól a tapasztalatoktól, amelyekre már ő szomorúan rájött, s meghagyta, hogy a fiút ne akarják az összes tudományokkal teletömni, mert az ugysem sikerülhet, hanem neveljék úgy, mint más fiatal uri angol fiukat szokták. A walesi herceg egyike volt az osbornei és darmouthi intézetek legjobb növendékeinek, a holt nyelvek iránt érzett ellenszenvet azonban örökölte nagyapjától és ezek helyett szívesebben foglalkozik az újabb kor történelmével és a természettudományokkal.

A sorsát azonban senki sem kerülheti el. Őszszel a fiatal Edwárd király Oxfordba megy s ott fogja hallgatni az egyetemi előadásokat. — Külön szobája és külön preceptora lesz, egyébként azonban ugyanazok a kötelességei lesznek, mint a többi oxfordi diáknak. Hogy Edwárd király akarata

azonban legalább részben érvényesüljön, a walesi herceg tantervéből törölve lesznek a klasszikus nyelvek és helyettük német és francia előadásokat fog hallgatni.

Mikor Anglia királyt koronáz, ugyanakkor a trónörökös a walesi herceg címét kapja meg. Ámde csak kevesen tudják, hogy ez a cím honnan származik és miért tartotta meg az évszázados szokás. I. Edwárd király, hosszas küzdelem után meghódította Waleset 1283-ban, de a nyugtalan és lázongó főurak megértették új uralkodójukkal, hogy csak egy „benszülött” uralkodót hajlandók elismerni. „Majd szerzek egyet,” felelte a király és feleségével, Ellinorral, aki ép esaládi örömkönek nézett elébe, a walesi Caernarvon kastélyába költözött, ahol rövid idő múlva fia született. A király ezután, karján az újszülöttel, megjelent a walesi főurak előtt és wels nyelven ezeket mondotta: Eych dyn! (Ez azon ember.) Ez idő óta a walesiek hűséges alattvalói az angol koronának, de I. Edwárd minden utóda trónörökös korában a walesi herceg címet viseli, a címerében pedig ott van a két szó: Eych dyn! Az idegeneknek pedig még ma is mutogatják a caernarvoni kastélyt azt a szobáját, illetve a romjait, melyben az első walesi herceg született és a kaput, amelyen Ellinor királynő tartotta bevonulását s melyet azóta a „királyné kapujának” neveznek.

Politikai érdekességek.

(Kossuth szabadságon. — A kereskedelmi tárca.)

Budapestről jelentik: Az ellenzék körében nagy feltűnést keltett az a levél, a melyet ma Kossuth Ferenc a képviselőház elnökéhez intézett.

Kossuth Ferenc a levélben két hónapi szabadságot kért egészsége helyreállítására.

A szabadságot kérő levelet a képviselőház mai ülésén mutatta be a Háznak Návay Lajos elnök és a képviselők, különösen a Kossuthpártiak nagy meglepetéssel hallgatták.

Kossuth Ferenc betegsége köztudomású, mégis igen kellemetlenül érintette a Kossuthpártot, hogy a párt elnöke ép a véderő-reform-javaslatok tárgyalása idejére megy szabadságra, anélkül, hogy erről előre értesítette volna pártthiveit.

A Ház a kért két hónapi szabadságot természetesen megadta Kossuth Ferencnek.

Budapestről jelentik: Munkapárti körökben azt beszélik, hogy a kereskedelmi tárca egyelőre nem kerül betöltésre. Híre járt ugyanis, hogy Khuen miniszterelnök Lukácsossal, az ideiglenes kereskedelmi miniszterrel megegyezett, hogy a tárcát csak akkor töltik be véglegesen, ha kész lesz az 1912-es költségvetés.

Podolinból jelentik: Beszkid Antal néppárti képviselő most járja be kerületét, hogy beszámóját tartson. Kis-Lomnicon Urovsky ólublói szolgabíró rendeletére a csendőrök behatoltak a katolikus népszövetség helyiségébe, s puskával verték ki a választókat onnan, majd pedig az utcán csoportosuló választókat feltűzött szuronyral kergették szét, Beszkid Antalt pedig megakadályozták beszámolója elmondásában, s a falu határába kísérték ki. Alsó-Zsugon szintén megátolták Beszkidet beszámolója elmondásában.

MULATSÁGOK.

(=) Az Acsev. dalkör táncvigalma. Fábry Sándor dr. vezérigazgató védnöksége alatt álló Acsev. Szárnyaskerek Dalkör július 2-án, a városligeti vendéglő összes helyiségeiben hangversenyyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendez.

Elkeseredett testvérharc.

— Aradi román vezérek egymás ellen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

A román nemzetiségi párt belső civakodása újabb stádiumhoz jutott. A nemzeti komitő válságba került.

Ismeretes az olvasó előtt ennek a harcnak minden fázisa; az Aradi Közlöny többször hírt adott róla.

Miután a román nemzetiségi párt a Budapesten megjelenő „Luptă“-t beszüntette, — részben azért, mivel a lap egy Birantiu nevű nyomdász hatalmába került és a nemzetiségi szerkesztő-bizottság befolyását illuzóriussá tette, részben mert ép emiatt az aradi Tribuna keményen megtámadta és megdorgálta a komitőt — egy Budapesten megtartott értekezlet alkalmával az újonnan megindított „Romanul“ organum székhelyéül Aradot szemelték ki. Természetesen a „Tribuna“ az új konkurrens lap megjelenését nem jó szemmel látta. Csapkodásával nem is késett sokáig. Többször hangoztatta, hogy a nemzetiségi komitatus eljárása mindenből, csak nem magasabb politikai szempontokból történt s hogy a „Tribuna“ támadásai folytán önértékében sértett komitatus azzal, hogy a hivatalos organumot Aradra helyezte át, nem akart mást, csak hogy a Tribuna existenciáját lehetetlenné tegye, megsemmisítse. Hisz Aradon a Tribuna — írta a lap — egy lokális román centrum lapja, részben lokális érdekekkel és hirszolgálattal és ép ezért a Romanul-nak ott többé semmi keresni valója, abszolút semmi missziója nem volt. Nagyszében, Brassó, Balázsfalva, Kolozsvár minél megannyi Araddal egyenlő román centrum — román napilap híján — ott érzik a román sajtó szükségét, működése hiányát, miért esett tehát a választás mégis épen Aradra?

A „Romanul“ a maga részéről mindezt szó nélkül nem hagyhatta. Fegyelmetlenségnek tartotta és a nemzeti párttal engedelmeség megsértését látta a Tribuna osztályharcias magatartásában, amit feltétlenül meg kell rendszabályozni, annál is inkább, mert a Tribuna az ő intranzigens politikájával, a kitűzött pártcéloknak nem hogy használta, hanem igenis árt.

A kezdetben inkább elvi jelentőségű harc az idők során mindjobban elmérgesedett. A fulmináns cikkek személyeskedésekbe csaptak át. Most már nem a két lap és azok iránya, munkássága, hanem azok képviselői: a Romanul részéről Goldis László és Vajda Sándor országgyűlési képviselők, a Tribuna részéről Oncu Miklós dr. és Bocu Szevér állanak harcban egymással.

Goldis László vezércikkekben igyekszik lehetetlenné tenni Oncu Miklóst, dr. ki mindig vezérszerepre ábitozott eledig sikertelenül, Vajda Sándor dr. pedig egy egész röpiratot írt a Tribuna lealcázására ezzel a címmel: „Mangra, Tisza és Tribuna“. Ebben a röpiratban kemény vádakkal sújtja a Tribunát: Hogy tulajdonképpen a Tribuna árulást követ el, a Tribuna alispjában Mangra és szerzetes társa Ciorogariu instrumentuma, már pedig Mangra igen közel áll Tisza Istvánhoz. Ennek igazolására, egyebek között felhívja azt is, hogy (taxative 23 esetet sorol fel) a Tribuna és a Budapesti Hírlap politikai hirszolgálat, hirrovata közös, lényegben és eszmékben megegyező. (Mintha a B. H. a Tisza István lapja volna!)

A Tribuna a leghatározottabb formában kereken visszautasítja a Romanul gyanúsításait, kritizálja Goldis és Vajda Sándor „nemtelen“ eljárását, mondván: minden csak arra irányul,

hogy a Romanul szeretné megkaparintani a Tribunának oly keservesen felépített palotáját, szerzett javait.

A Romanul erre, hogy Bocu Szevért le-törje, felleptet egy „Cehan“ nevezetű romániai egyént, a Tribuna volt korrektorát; szerkesztőségi titkokat lepleztet le vele — melyeket a Romániában időző Bocu „gyalázatos rágalmaknak“ jelent ki és sajtópörrel fenyegetőzik. Ez az elfajult állapot és eonyire elmérgesedett viszony azután, amint egy hosszú cikksorozaton át Goga Oktavián békéltető szavainak sem sikerült lecsillapítani — arra készítette Oncu Miklóst, hogy tegnapelőtt, a román nemzetiségi komitatus elnökéhez, illyésfalvi Pop Györgyhöz intézett levelében bejelenti, hogy komitatusi tagságáról lemond; lemond pedig — mint mondja — azért, mert: „Látva — hogy ezekben a román nemzet részére igen nehéz napokban — a román nemzeti eszme megvalósítása érdekében való munkálkodás helyett civakodnak a nemzetiségi pártnak tagjai és különösen én minden alap és Istentől való félelem nélkül nap-nap után vádolva vagyunk az árulás gyalázatos bűnével...“

Látva, hogy Vajda Sándor dr. a röpiratában, Goldis Vazul pedig a komitatus hivatalos organumában a pártfegyelem és szolidaritás nevében nyíltan és szégyenkezés nélkül egyéniségemnek és az általam oly kinos, keservesen létesített és annyi üdvös szolgálatot és hasznot hozó román kulturális intézmények megsemmisítését követelik. Látva, hogy mindazok az orgiák és viszálykodások, a komitatus neve és oltalma alatt történnek, az oppozíció és helytelenítés legcsekélyebb jele nélkül. Látva, hogy így közprédájul vagyok kitéve a legpiszkosabb támadásoknak és kényszerítve, hogy a becsületes ellen intézett gyalázatos támadásokért az igazságszolgáltatás útján keressek magamnak elégtételt. Mindezeknél fogyva szerencsétlen körülmények ólomsulya alatt nekem többé nem lehet helyem, én nem működhetek többé közre a komitatusbeli tagtárs urakkal; miért is minden felelősséget a komitatusra hárítva, amely az egyenlőtlenséget és viszályt provokálta és konoksággal még mindig fenntartja, ezennel van szerencsém Elnök urnak a nemzeti komitatusból való kilépésemet bejelenteni.

Eddig Oncu levele.

A kilépését bejelentő levél konsternációt keltett mindenütt a románok között, kik nem is sejtik meddig, hová fog kifejlődni, a „Romanul“ és a „Tribuna“ közötti harc és hogy mi lesz az egésznek vége? Sikerült a Romanulnak és egyben a nemzetiségi párt komitatusnak a a szerintük akaratos, dacos és fegyelemre nem hajló „Tribunát“ megalázni, megrendszabályozni, esetleg existenciájában lehetetlenné tenni, vagy pedig, hogy a nagy publikum az olvasó közönség, általánosságban a román nemzetiségi párt a Tribunának ad igazat, elismeri szerzett jogait és az ehhez fűzött létjogosultságát — mindent nem lehet tudni.

Mindenesetre épületes dolgokat fog nap világra hozni Oncu Miklós sajtópöre! A román népnek nem valami nagy gyönyörűsége fog telni benne!

VIDÉK.

Három jegyző ünneplése. Az aradvármegyei községi és körjegyzők egylete és nyugdíjintézete közgyűlésében hozott határozata folytán Borsos Lajos és Suhajda Béla kartársak 50 éves és Povázsay Soma egyleti elnök 25 éves jegyzői működésének együttes jubilálása végett Magyarpecsika községében június 29-én dél-

előtt 10 órakor vándor diszközgyűlést tart. A diszközgyűlés sorrendje: 1. A jubiléumok üdvözlése. 2. Borsos Lajos és 3. Suhajda Béla kartársak nyugdíjának megállapítása.

Ne bántsák az apámat.

— Kelemen Samu és Polónyi Dezső aférja. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, június 17.

Kelemen Samu mai beszédében véres gúnynyal gázolt bele Polónyi Gézába. Nem maradt az ősz klerikális agitátoron csepp keresztvíz a nagy mosdatásban. A szatmári követ a sok elmés és kellemetlen ötlet közt, melylyel ellenfelét traktálta, ezt találta mondani:

— Polónyi a zsidó rituális kérdésekben nagy jártasságot árult el. Valószínű, hogy adatait az izraelita bárónétól, Schönbergné ő méltóságától kapta, akivel pár év előtt közös bánatba vonultak a nemzet sorsa felett. Neki Polónyi a Monna Vanna szerepét szánta...

Itt Polónyi Dezső közbeszólt:

— Ez nem a parlament elé való! ... Közönséges szemtelenkedés!

Ebből a közbeszólásból nagy kavardás támadt. A néppárt egyszerre magáévá tette Polónyi Géza ügyét.

— Eláll! Rendre! — kiáltotta az elnöknek. — Miért tűr ilyen beszédet!

Az elnök rendre is utasította — Polónyi Dezsőt, akinek nagy haraggal támadt neki Justh Gyula.

— Kikérem azt, — mondta indulatosan — hogy párttagok így aposztrofálják egymást.

Polónyi Dezső erre nem válaszolt. Justh később Beck Lajosnak ezt mondta az ülés-teremben:

— Izléstelenység, hogy párttagok így aposztrofálják egymást.

Erre azután reagált Polónyi Dezső:

— Fogok még erősebbeket is annak fejéhez vágni, aki az apámat bántja!

Justh Gyula erre még indulatosabb lett:

— Intézd el a dolgot az apáddal otthon, a képviselőtársaidal a pártkörben, de ha itt támadod a párttagokat, velem találod magadat szemben.

Ezzel az ügy az ülés-teremben be is fejeződött.

Mikor Kelemen Samu befejezte a beszédét, az elnök sértő közbeszólásáért rendreutasította Polónyit, Kelemen Samu pedig elküldte hozzá két képviselőtársát, Tagányi Sándort és Beck Lajost. A dolog vége kölcsönös kimagyarázkodás lett s a felek erről nyilatkozatot fognak közzétenni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az „Aradi Vadászegylet“ június hó 30-ik napján, délelőtt 11 és fél órakor, a városháza tanács-teremben tartja rendes évi közgyűlését. Tárgysorozat: 1. A választmány jelentésének a lefolyt egyleti évről s ezzel kapcsolatban a zárszámadásoknak s a számvizsgáló bizottság jelentésének előterjesztése; határozathozatal ezeknek tudomásul vétele s a pénztáros részére a felmentvény megadása tárgyában. 2. Az 1911—1912. egyleti évre vonatkozó költségvetés és a fizetendő tagsági díjak megállapítása. 3. A választmány javaslata az 1911—1912. egyleti évre vonatkozólag a vadászat gyakorlására és a tiszteletjegyek kiadására. 4. Egy választmányi tagnak megválasztása 1914. évi augusztus 31-ig terjedő időre. 5. Netáni indítványok tárgyalása. Szalay Károly elnök.

(*) Az aradi kereskedelmi tesület e hó 11-éről elhalasztott rendes évi közgyűlését vasárnap, június 18-án délelőtt fél 11 órakor

hívja meg, hogy e közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.

SPORT.

Aradi lövészek Rómában.

— A római nemzetközi lövészünnep. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

Az olasz királyság 50 éves fennállásának jubileuma alkalmából Rómában megtartott olasz nemzeti és azzal kapcsolatos nemzetközi lövészverseny befejeztével, melyen Magyarország részéről is egy az országos szövetség által ezen célra összegyűjtött összegben kiküldött hat tagú csapat vett részt, örömmel látjuk, hogy a kisded magyar csapat a körülményekhez képest derekasan megállotta helyét. A csapat ezen szereplése után bizalommal tekinthetünk a jövő elé, annál is inkább, mivel a kiküldötteknek módjukban volt ezen versenyen a lövészet titkaiból annyit és oly fontos dolgokat megfigyelni és megtanulni, amit idehaza egyáltalán soha sem lehet sem látni, sem megtanulni. Bár a magyar csapat a legkisebb volt az összes külföldi csapatok között, mégis oly szép eredményeket ért el, hogy méltán dicséretet érdemel a csapat minden tagja.

A lövészverseny oly nagy arányú volt, hogy ehhez fogható a sweici nemzeti nagy versenyeken kívül még sehol sem rendeztek. A versenyen több mint tizenháromezer lövész vett részt s azok között tizenkét nemzet kiküldöttei.

A lövölde szintén páratlan a maga nemében az egész föld kerekén. A gyönyörű három csoportban álló diszépület, óriási étterem és igazgatósági palota mögött 320 m. hosszúságban van felállítva maga a lövölde, amelyben 164 fegyver céltábla 300 m.-re, 24 pisztoly céltábla 50 m.-re és 24 flóber céltábla 25 méterre van elhelyezve. A fegyver állások rendkívül praktikusok: egyformán használhatók az állva, térdelve, vagy fekvő-lövéshez. A jelző készülékek is a legmodernebbek, azonban a jelző célos katonák türelmetlen lassúsággal dolgoztak s ez épen ez volt egyik főoka annak, hogy az egyes csapatok a fegyverversenyben az utolsó lövéseiket nem adhatták le a záróráig.

A magyar kiküldötteket, kik az olasz földre érve Rómába üdvözlő táviratot küldöttek, az olaszok mindenütt a legnagyobb rokonszenvvel és szeretettel fogadták, mindenütt előnyben és kedvezményben részesítették s a magyar nemzet iránti különös rokonszenvüket maga a hadügyminiszter, valamint a többi olasz szónok is kiemelte az ünnepi beszédek alkalmából (minden napra esett valamilyen ünnepély), sőt a díjkiosztáskor egyedül a magyar kiküldöttek voltak a kiosztást személyesen intéző királyi pár és kísérete részére fentartott díszemlény meghívva.

A lövészet maga az óriás lövölde méreteihez képest valóban impozáns volt. Naponta 250000—300.000 lövést s az egész verseny alatt mintegy három millió lövést adtak le, a mi a lövészeknek oly zenét nyújtott reggeltől estig, a mit csak úgy tudunk elképzelni, ha két folyton működő gépfegyver közé képzeljük magunkat, — igen — elképzelni, de ezt végig is hallgatni reggeltől estig, azt csak az tudja, aki megpróbálta.

A versenyen tulnyomó számban olaszok vettek részt s az összes külföldi versenyzők száma alig 7—800 körül volt, — de igaz, hogy ezek ugyancsak „válogatott legények” voltak. Egytől-egyig a legjobb lövészek, akik közül a nyerteseket csak napi dispositio és a lövészszerencse választhatja ki. A győnye külföldi részvételnek egyrészt a körülményes és hosszú utazás, másrészt a kolerától való félelem, valamint az is oka, hogy a versenyek díjazása a résztvevők nagy számához képest gazdagnak épen nem mondható; igaz azonban ezzel szemben, hogy a lőbárcák ára is szokatlanul alacsony volt. — (Lövésenként 25 ctm-től 1 liráig.)

A rendezés maga jó volt, azonban sajnos nem történt gondoskodás arról, hogy az idegen nemzetbeliek részére külön-külön céltábla le-

gyen felállítva s csak így történhetett meg, hogy a magyar csapat a hét verseny-szám közül csak kétfőben vehetett részt. A fegyver céltáblákon már korán reggel százával voltak a lövészek előjegyezve, többnyire az élelmes olasz altisztek, a kik a versenyzők fele részét tették ki, ennek dacára azonban az előjegyzetteknek jó része még lövéshez sem jutott.

A fegyver versenyekben természetesen ismét a sweiciak voltak a legjobbak mind a három helyzetben (állva, fekvő és térdelve.)

A fegyverlövés világbajnokságát a már többszörös világbajnok Stöheli Konrád (Szt. Gallen Sweic.) nyerte és pedig mind a három helyzetben, a mi eddig még soha sem történt meg. Stöheli a 120 lövéses sorozatában 1082 kört ért el, vagyis átlag 9-es kört.

Különösen kitűnt a sweiciek főlénye a gyorslövésben, ahol az abban résztvevő 16 sweici közül a hét első és a 9-től a 15-ik díjat ők nyerték el.

A sweiciak után legjobban lőttek a franciák, belgák és a németek, akik között nagyon kevés pontkülönbség volt, úgy, hogy őket teljesen egyenlőnek lehet tekinteni.

A pisztolylövésben a belgák voltak a legjobbak s a világbajnok is Paumier du Vergie az ő csapatukból került ki, aki a 60 lövéses sorozatban 528 kört ért el. — Nagyon jól lőttek pisztolylyal még a németek és franciák is, ha azonban a magyar csapatot nem viselte volna meg annyira a hosszú utazás és mégjobban a magyar gyomorhoz semmiképpen sem illő olasz konyha, — és otthoni formája szerint lehet, úgy a 2-ik, vagy a 3-ik helyre kerülhetett volna; — viszont azonban igaz az is, hogy a külföldiek majnem kivétel nélkül győnőbb eredményeket értek el, mint saját hazájukban.

A kicsiny magyar csapat, melynek tagjai voltak: Grumáz László dr. és Balázs József Aradról, Hammersberg Géza dr., Horváth Sándor, Kollár Nándor, Iván János és Dietl Agoston Budapestről, — a sok nehézség dacára mégis elég jól megállotta a helyét.

A nemzetek részére kiírt pisztoly csapatversenyben a magyar csapat a 8-ik s a fegyvercsapatversenyben a 9-ik helyet vívta ki magának s csak csekély pontkülönbséggel maradt el az előbb helyezettek mögött. Az egyesületek részére kiírt pisztoly csapatversenyben, melyben 83 csapat indult a 4-ik helyezéssel aranyérmes és díszoklevelet nyert. Hogy a fegyver csapat versenyben jobb helyezést nem nyert, annak főoka, mint már említettük a célosok türelmetlen lassu jelzése, valamint az is, hogy a magyar csapatnak mindössze 2 match fegyvere volt, míg a többi nemzetek csapataiban minden lövész részére 2—3 fegyver állott rendelkezésre. Ezen akadály miatt a magyar csapat nem kevesebb mint 20 lövés és így mintegy 160 kört vesztett.

Az egyéni versenyekben a kiküldött magyar lövészek közül Hammersberg Géza dr. a pisztolylövés világmesteri címét, azonkívül egy hetedik és kilencedik díjat, Horváth Sándor egy negyedik, Grumáz László dr. egy 23-ik és egy 41-ik díjat, s úgy ők, mint Kollár Nándor és Balázs József egy-egy bronz emlékérmes nyertek. A katonafegyverre kiírt s meg nem ismételt hat lövéses versenyben az indult öt magyar lövész közül az összesen ezen versenyben részt vett 12521 versenyző közül hárman kerültek az első 100 díjazott közé és pedig Kollár N. a 22-ik, Hammersberg dr. a 73-ik a középlövésben, Grumáz L. dr. a 73-ik a találatokban.

A magyar csapatot Neuschloss Kornél dr. budapesti főlövészmester és Kollár Nándor vezették, kiknek odaadó buzgó fáradozása és támogatása tette lehetővé, hogy a magyar csapat ily szép eredményeket tudott elérni.

— A Ferencvárosi Torna Klub Aradon. Vasárnap az Aradi AK. olyan sportünnepélyt rendez, amelyhez hasonlóval nem dicsekedhetik az ország egyetlen más városa sem A F. T. K. látogat el világhírű, a kontinensen ezidőszent legjobban teljes csapatával, hogy bemutassa Arad hozzáértő, sportszerető közönségének a gyönyörű labdarugó játéknak élvezetes és változatos küzdelmeit, amelyek hódító utjokban magukkal ragadnak mindenkit, akik kulturális célokért lelkesülnek. A Ferencvárosi Torna Klub tíz éves fennállása alatt nemcsak a kerü-

letnek, hanem az egész országnak szemefénye, büszkesége lett, úgy, hogy ma egy-egy érdekesebb franzstadti mérkőzés több mint 20000 főnyi tömeget tud mozgósítani, mint ez legutóbb is történt amikor a F. T. K. az *Englisk Wanderesek* felett 3:0 arányú győzelmet aratott. A F. T. K. csapatának tagjai egytől-egyig intelligens polgárai a hazának, akik a saját posztjukon a legtürelmesebbek, úgy, hogy valahányszor a magyar nemzet reprezentálásáról van szó, a legtöbb esetben a csapata játékosai közül kerül ki a kiválogatottak legnagyobb része. A F. T. K. sikereinek a komoly munkán kívül abban van a titka, hogy a tagokat az összetartás érzete lelkesíti. Így például a csapatban alig áll be változás és három olyan játékos van az egyletnek, akik a megnyert hat bajnokság mindegyikében részt vettek. Ezek: Brody a csapat kapitánya, (fővárosi hivatalnok), Weisz Ferenc (gyógyszerész) és Manglitz (könyvdatulajdonos), leghíresebb játékosuk Schlosser Imre fővárosi hivatalnok. Hozzá hasonló játékos még nem volt, amióta nálunk footballt játszanak és bizonyos, hogy gyönyörű dolgaival csakhamar az aradi közönségnek is kedvence lesz. A kapuban Fritz játszik. A legjobb kapus az országban. Rumbold a jobb-hátvéd művészember, nemcsak a privátéletben de a játékban is. A két szélső fedezet közül Weinbeert és Payr egyformán tökéletes játékot produkálnak. A csatársor balszárnyán Borbás dr. remekel. Ő és Schlosser 22-szer játszottak a magyar nemzet válogatott csapatában. Az ország legjobb középcsapatára Koródy, míg a jobbszélén Szeidler játszik. A vendégek vasárnap délelőtt megtekintik a várost és 11 órakor megkoszorúzzák a vértanúk szobrát. A koszorút a F. T. K. nevében Springer Ferenc dr. elnök helyezi a szoborra. A koszorúzás előtt a Miv. és Acsev. egyesített da'árda a Hymnuszt enekli el. A délutáni sport ünnep a Török Gábor-utcai telepén 4 órakor veszi kezdetét a két egyesület Vén ifjak csapatával. — Az A. A. K. teljes első csapatával megy a küzdelembe. — Helyárak: Páholy 5 személyre 12 korona. Fentartott hely 2 kor. 5 fillér. Tribün ülőhely az első három sorban 2 kor., a többi sorokban 1 kor. 50 fillér. Állóhely 1 kor. Munkás jegy 60 fillér. Diák-jegy 30 fillér. — Jegyek délig előre valthatók Bauer Gyula Andrássy-téri dohánytözsdejében. A klub elnöksége a munkásság részére kedvezményes 60 filléres jegyet bocsájtott ki.

Impozáns lelkesedéssel fogadta az A. A. K. a ma este érkezett fővárosi vendégeket. A fogadó-bizottság teljes számban megjelent az állomáson s riadó éljenzéssel üdvözölte a 7 órai gyorsvonatot, amely Magyarország bajnokcsapatát, s az F. T. K. igen sok tagját, Springer Ferenc dr. vezetésével hozta. Az éljenzés lecsillapultával ifj. Vass Gusztáv, az A. A. K. ügyvezető-alelnöke lelkes szavakkal üdvözölte a vendégeket, akiknek nevében Springer Ferenc dr. a Ferencvárosi Torna Klub elnöke válaszolt, s megköszönte a szíves fogadtatást. Ezután a vendégek és a fogadó-bizottság kocsikra ültek, s hosszú kocsisorban hajtottak a Fehér Kereszt-szállóba, ahol a vendégek elszállásolása történt. Este kilenc órakor a Fehér Kereszt külön termében fényes társasvacsora volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el. A bankett után tánc volt, amely csak a kora reggeli órákban ért véget.

+ A hetedik hadtest célzó verseny. Temesvárról jelentik: A temesvári hetedik hadtest tisztikara ma délelőtt a katonai lövöldében célzó-versenyt tartott, amelyen több mint száz tiszt versenyzett. A többi garnizonokból is érkeztek tisztek erre az alkalomra; így Szegedről, Debrecenből, Orsováról, Fehértemplomból, stb. A versenyen igen szép számú hölgyközönség vett részt. Ott volt továbbá Novák Frigyes vezérőrnagy a hadtestparancsnok képviselőjében, ezenkívül a törzstisztikar majdnem teljes számban és a temesvári helyőrség tisztjei. A verseny reggel nyolc órakor vette kezdetét, és lefolyásáról, illetve a verseny eredményéről a következőkben számolunk be:

A puskalövésnél: 1. Péter Elemér hadnagy, 29. gyalogezred. 2. Herbert I. hadnagy, 23. vadászvezred. 3. Ziganek Raimund százados, 29. gyalogezred. 7. Loikicza Oktávián hadnagy, 61. gyalogezred. 4. Tóth P. hadnagy, 28. vadászvezred lett. A pisztolylövésnél: 1. Zsivánovits I. hadnagy, 43. gyalogezred. 2. Kimmel F. szá-

zados, hetedik szekerésvezető. 3. Kund I. főhadnagy, harmadik huszárezred. 4. Schramm H., 29. gyalogezred. 5. Artner K. százados, nyolcadik honvédszázados. 6. Justy H. hetedik tábori tarackvezető.

A díjak kiosztása ma délután négy órakor történt meg. Seefranz Antal hadtestparancsnok jelenlétében. Összesen harmincöt díjat osztottak ki, ezenkívül három tiszteletdíjat, még pedig: egy arany órát, egy ezüst szobrot és egy ezüst serleget. Ez utóbbi három tiszteletdíjat a puskalövés három első nyertese kapta. A díjak kiosztása után a lövöldében katonahangverseny volt.

Halálos baleset a budapesti repülőtéren.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapest, június 17.

A főváros határában elterülő rákosi repülőversenyterén ma estefelé halálos szerencsétlenség történt. Egy felszálló repülőgép feldobott a levegőbe egy közelben álló munkáslányt, aki oly szerencsétlenül esett le a gép szárnyáról, hogy azonnal meghalt.

A repülőversenyterén ma egész délután élénk élet uralkodott. Sok kíváncsit vonzott ki a repülőtérré az a hír, hogy Bier főhadnagy, aki ma reggel szállt fel Bécsben, meg fog érkezni a kitűzött céljához.

Estefelé hét óra tájban azonban elérkezett a repülőtérré is az a hír, hogy Bier repülését megszakította és utját ma is folytatja. Erre a közönség egyik része eltávozott, a másik része azonban tovább is ott maradt a hangárok körül, hogy a magyar aviatikusok repülési gyakorlataiban gyönyörködjenek. Sőt a nézők száma nem hogy fogyott volna, hanem még szaporodott, mert a környékbeli gyárak munkásai munkaidejük befejezése után még szaporították a bémész tömeget. Körülbelül ezer ember tartózkodott a téren, mikor az aviatikusok megkezdtek gyakorlataikat.

Negyed nyolc óra tájban Teleky Tibor gróf néhány sikeres repülési kísérletet végzett. Utána Takács Sándor több gurulási kísérletet és már akkor is történt kisebb baleset. Gurulás közben a pilóta egy ott ácsorgó öregasszonyt került ki, aminek következtében gépének egyik szárnya egy bokorban megakadt és a gép majdnem teljesen tönkrement. Szerencsére azonban az aviatikusnak semmi baja nem történt.

Nyolc órakor Prodan Gidó fiúmei gyógyszerész kezdte meg repülési kísérleteit és ekkor történt a halálos szerencsétlenség.

Prodan egy hét óra tanul repülni Horváth pilótától és már többször tett sikeres repülési kísérletet. Ma este is több gurulás után felemelkedett a levegőbe és körülbelül hat méter magasságban nagyobb távolságot berepült. Egy fordulónál leszállott. Amikor a gép először a földet érintette a jobb szárny Madray Erzsébet 19 éves munkás leányt felkapta és a levegőbe feldobta. A szerencsétlen leány néhányszor megfordult a levegőben, majd a földre zuhant, még pedig oly szerencsétlenül, hogy néhány perc múlva meghalt.

A pilóta a szerencsétlenség következtében az izgalomtól elvesztette eszméletét, de nagyobb baja nem történt, mert a szerencsére motor megállt és a gép ugyyszólván teljesen simán ért le a földre, csak a propeller és az egyik szárny sérült meg kissé.

A szerencsétlenül járt leányt a mentők a hullaházba szállították, a rendőrség pedig megindította a vizsgálatot.

Akadályok

a cukorbetegség újgyógymódja körül.

— Támadják a feltalálót. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, június 17.

Néhány hét előtt jutott nyilvánosságra az az örömdetes hír, hogy a cukorbetegség gyógyítását feltalálta az orvosi tudomány s ez a nagy vívmány magyar ember nevéhez fűződik, mert az új gyógymód és gyógyszer feltalálója Menyhért Vilmos dr. budapesti orvos. Menyhért dr. hét év óta foglalkozik a gyógymóddal, az új diabetes-therápiával, melyet május elején be is mutatott a budapesti orvosgyesületben. Éveken át a Kéty-féle klinikán kezelt gyógymódja szerint betegeket s most az előadás révén az új gyódmód megkezdte útját a nyilvánosság felé.

E tény után hamarosan sürű bonyodalmak torlódtak az új diabetes-therapia körül. Szakbéli orvosi részről erős bírálat alá vették Menyhért dr. gyógymódját, más oldalról meg azt panaszolják fel, hogy nem adott eljárásáról szakszerű orvosi leírást. Súlyosabb vád ezek mellett, hogy a gyógymódhoz szükséges gyógyszereket belügyminiszeri engedély nélkül szolgáltatja ki egy gyógyszerész, végül, hogy a gyógyszer csupán egyetlen gyógyszerész kapható, melytől a többi gyógyszerész vesztésére monopolizálja. Azt hangoztatják, hogy a gyógyeljárás a feltalálójának oka van így titokban folytatni s mikor egy másik intézet, a Korányi Sándor dr. báró vezetése alatt álló III. belgyógyászati klinika hozzáfordult, hogy gyógyszeréből juttasson neki is, erre csak úgy volt hajlandó, ha saját maga végzi a másik klinika betegein a gyógyítást.

Ezek a vádak, habár felületesen itéletet mondani ilyen ügyben nem szabad, bizonyos gyanút keltettek az új gyógymód és gyógyszer ellen, s az orvosi körökben különböző felfogással tárgyalják a dolgot. A gyanúnak tápot az orvosi tudomány más esetei adnak, melyek a legutóbbi időkben ugyancsak zajos formában, botrányokkal kísérve játszódtak le.

A gyógymódhoz háromféle, labdac formájában előállított fermentum szükséges. Ezek Budapest egyetlen gyógyszerésztárában kaphatók: a Marokkói utcában lévő Magyar Király-hoz címzett gyógyszerészben, hol a következő elnevezések alatt kerülnek forgalomba: 1. Alkali. 2. Albumil. 3. Lipcsil.

A labdacokat úgy Menyhért dr., mint bármely más orvos rendelvényére kiadják. Igen sok fogy belőlük, s külföldre is nagy mennyiségben szállítják. Különösen Csehországba megy bőven fermentumokból. Azonban a háromféle elnevezés alatt szereplő labdacok forgalombahozatalát a belügyminiszerium nem engedélyezte.

A szabadalmat Menyhért dr. elnyerte, azonban az engedélyt nem kapta meg. Nem azért, mintha tiltott vagy ártalmas szererek lennének a labdacokban, hanem azzal a megokolással, hogy az abban lévő anyagok nem új összetételűek, tehát nincsen semmi indoka annak, hogy új nevek alatt, mint Menyhért dr. speciális gyógyszerei kerüljenek forgalomba. Ez volt a közegészségügyi tanács álláspontja, mikor Menyhért dr. oda fordult.

Menyhért, aki 39 éves korában lépett mint volt pénztárvédelmi tisztviselő az orvosi pályára, jelenleg 50 éves. A Kéty-klinikán csupán a cukorbetegség gyógyelmével foglalkozik, melynek — úgy mondják — minden erejét, tudását szentelte s lelkesen csüng rajta. Fáradhatatlanul dolgozik hét esztendő óta a gyógymódon s erre fordítja minden idejét. Menyhért dr. nem akart nyilatkozatokba bocsátkozni s csak röviden tette meg a vádakra észrevételeit.

— Az általam elnevezett gyógyszerek forgalombahozatala — mondta — tényleg akadályba ütközött Magyarországon, míg a külföldön megkaptam az engedélyt. A kifogás az volt, hogy nem új összetételű anyagokról van szó, mert a cukorbetegség gyógyítására általam használt szerek már régebben forgalomban vannak. Ez tény, habár azt is meg kell említenem, hogy az egyik szert éveken ezelőtt épen én állítottam össze. A dolog lényege azonban itt az elkészítés mikéntjében van. Ha receptre írom az orvosságot, minden gyógyszerész meg tudja csinálni, de nem így, ahogy a siker érdekében feltétlenül szükséges. Pedig ez a fontos. Feltétele például az orvosságnak, hogy ne a gyomor, hanem a bél oldja fel s ez az elkészítés módjától függ. Ha erre nem vigyázok s nem ragaszkodom ahhoz, hogy precizen az általam megszokott módon készítsék el a labdacokat, könnyelműen jár el a betegekkel szemben. Ezért vagyok kénytelen külön elnevezés alatt, az elkészítés módjának szigorú betartása mellett a labdacokat megcsináltatni. Próbálkoztam mindenfelé, de nem sikerült, külföldről is helytelenül elkészített orvosságokat kaptam. Az a gyógyszerész, aki most a labdacokat készíti, pontosan az előírásokhoz képest jár el s ez biztosítja egyedül a sikert.

Erős támadást intézett az új gyógymód ellen Mátrai Gábor dr., a budapesti Stefánia-uti cukorbeteg szanatórium főorvosa, aki ezt mondja róla:

— Ennek a teóriának egy nagy hibája van, az, hogy ha alája néz az ember, azt veszi észre, hogy nincsen neki egyetlen lába sem. Egy frázis, amelynek nincs tartalma. Miért volnának ezek a fermentek a sacharifikáló fermenteknek antifermentjei? Honnan tudják ezek a fermentek, hogy egyike arra van teremtve, hogy fehérszínű bontson, a másik pedig arra, hogy zsírt bontson, egyszersmind a diasztikus fermentet is túlműködésében feltartóztassa? Milyen alapon adta Menyhért ur ezen u. n. antifermenteknek erre a megbízást. Én szívesen elhiszem Menyhért urnak ezen felállított téziseit, de kérek hozzá kísérleti alapot! Van-e kísérletei idevonatkozólag? Ha volnának, akkor bocsánatot kérek tőle, de előadásában egy szóval sem emlékezett meg róluk, tehát azt kell hinnem, hogy nincsenek.

Igy áll a cukorbetegség bonyodalmas ügye, melynek kibogozásához mindenesetre hozzájárul, ha Menyhért dr. a tudományos leírást közlésezi.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Egy aradi kereskedő özvegyének életjáradéka.

— A céghasználát értékelése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

Érdekes kereskedelmi perben hozott a napokban ítéletet a Kuria.

Megirtuk annak idején, hogy az Aradon több mint harminc év óta fennállott Braun és Kohn cég tagjai között 1894. évben olyan megállapodás jött létre, hogy a mennyiben az egyik cégtárs elhalna és a túlélő cégtárs a céget tovább folytatná, a túlélő cégtárs az elhalt cégtárs özvegyének havi száz korona életjáradékot tartozik fizetni. Az egyik cégtárs Kohn Zsigmond 1904. évben elhalálozván Braun Mór a másik cégtárs az elhunyt özvegyének négy éven át hűségesen fizette az életjáradékot.

Braun Mór ezután 1908-ban azzal a kéréssel fordult özv. Kohn Zsigmondnéhoz, hogy tekintettel arra, hogy az üzlet forgalma csökkent, s ő a céget most már csak kegyeletért akarja fenntartani, mondjon le az özvegy, az életjáradékról. Az özvegy ezt a kérelmet megtagadta; erre Braun Mór töröltette a céget és a járadékot beszüntette.

Kohn Zsigmondné erre az aradi törvényszék előtt pert indított Braun Mór ellen, azt vitatván, hogy az életjáradék neki jár, mert Braun Mór az üzletet változatlanul folytatja s a cég nevét csak azért töröltette, hogy az özvegyet megrövidítse.

Miként annak idején közöltük, az aradi kir. törvényszék telperest keresetével elutasította. Kimondván, hogy a cégtagok az életjáradékot csakis a cégnek használatáért kötötték ki egymással szemben, hogy Braun Mórnak joga volt a céghasználattól lemondani s miután erről lemondott, az életjáradék nem jár és az özvegy keresete alaptalan.

Ezt az ítéletet a nagyváradai ítélőtábla helybenhagyta s most a Kuria is megerősítette Greccák Károly dr. Kuriai bíró előadásának alapján.

§ Elutasított petíció. A Kuria ma délben hirdette ki ítéletét Vojnits Sándor munkapárti képviselőnek szabadkai mandátuma ellen benyújtott petíció dolgában. A Kuria a bizonyító eljárás után a petíciót elutasította s a peticionálókat kilencezeröttszáz korona költségben marasztalta el.

§ A kuruzslónő. A legveszedelmesebb aradi kuruzslónők sorába tartozik Putin Róza, aki már többször adott munkát a bíróságnak. Ma is egész csalással vádolták meg, amit a kuruzslása révén követett el. A hálóját persze leginkább szerelmesszívű leányzókra és asszonyokra vetette ki, akiknek kétféle kenőcsöt adott jó pénzért. Az egyikkel saját magát kellett bekennie a megcsalt vagy elhagyott nőszemélynek, a másikkal pedig az illető férfinak valamelyik ruhadarabját. Az eredmény holt bizonyos — mondotta Putin Róza — és nem állott 20 meg 30 koronákat kérni a csodaszerért. Természetesen betegek gyógyításával is foglalkozott. Az illetőket éjféltkor felkeltette, kivitte a kertbe, ott egy kis gödröt ásott, amelybe egy tojást helyezett és a betegnek az árok körül kellett vagy tízenöttször körülmennie. Ha meggyógyult, akkor a kuruzslónő diadala teljes volt, ellenkező esetben a varázslatot meg kellett ismételnie, ami megint jó csomó pénzbe került. Végre az egyik kárvallott, akitől pár száz koronát csalt ki. A parasztasszony feljelentést tett ellene és a feljelentést nyomon követte a többi is. Ma tárgyalta ezt az ügyet Frits járásbíró. A tanuk javarészt terhelően vallottak, Putin Róza pedig mindent tagadott. Ítéletre azonban nem került a sor, mert bizonyítás kiegészítés végett a tárgyalást elnapolták.

§ A váltóhamisító iskolaigazgató. Julius 4-én fogja az aradi királyi törvényszék tárgyalni Szabó Györgynek, a mikalakai iskolaigazgatónak bűnpörét, aki tudvalevőleg többszörös váltóhamisítással és sikkasztással van vádolva.

§ Az apagyilkos büntetése. Szere Gerazim 76 éves aradmegyei farkasházi ember egy év előtt mindenét átírta a fiára. Szere Jankra azzal a kikötéssel, hogy öt élete végéig eltartsa. Ebből állandó perpatvarok támadtak, ami arra a kijelentésre indította Szere Gerazimot, hogy vagyont vissza fogja venni. Ezen a fiu nagyon felindult, felkapott egy husángot és az apját agyonütötte. Az aradi törvényszék ma egy évi börtönre ítélte az apagyilkost.

§ A hamiskártyás gróf. Berlinből jelentik: Hat havi vizsgálati fogság után végtárgyalásra kerül Wolff-Metternich Gisbert gróf ügye. Most készült el a vádirat, amely harminc csalással, hitelezési sikkasztással vádolja az ifju gróft, míg a hamiskártya vádját újabb tárgyalásra tartja fenn. Felsorolja a vádirat, hogy Wolff-Metternich gróf egy drága paripát vásárolt, mert állítólag futtatni akart és a versenylövet mindjárt eladta, az árával természetesen adós maradt. Aztán vett hitelbe egy autóbilt és elköttya-vetyélte. Később mindenféle árut sarcolt ki s ezt tette pénzzé. A tárgyalásra negyven tanu van beidézve.

§ Bűnös postaszolga. Nyitráról jelentik: Tizennégy rendbeli lopás, csalás és okirathamisítás büntetvével terhelve állott tegnap a nyitrai törvényszék büntetőbírósa előtt Raicsák Mihály nagysurányi illetőségű tizenhétéves parasztleány. Raicsák a nagysurányi postahivatal szolgája volt és ebben a minőségben követett el furfangos csalásokat. Üzleti levelezésben és összeköttetésben állott Bécs és Budapest grammofonüzleteivel, órásaival és ékszereszeivel, amelyek kárára a csalásait elkövette. Első bűne az volt, hogy sógora, Richtarik János névalírását hamisítva, egy budapesti cégtől százötven korona értékű grammofont és kétszáz korona értékű lemezt rendelt. A cég a nagysurányi takarékpénztár könyvelőjéhez fordult információért. A szemfüles postaszolga látván a cég jelzéssel ellátott borítékját, a levelet felbontotta és maga töltötte ki az információs ívet, azzal hogy Richtarik ötvenezer korona értékű ingatlan gazdája. A cég persze gyanútlanul küldötte el a grammofont Nagysurányba s a vakmerő postaszolganak most már könnyű volt átvennie a csomagot. Hasonló módon egy másik fővárosi cégtől a grammofonon kívül könyveket is rendelt egy ottani ügyvédjelölt nevére. Letartóztatásakor egész halom pornografikus könyvet és képet találtak nála. Bécsi és budapesti ékszerészekről ötszáz korona értékű ékszert rendelt különféle nevek alatt. Mikor a csomagok megérkeztek Nagysurányba, kinyitotta, értéktelen ezüstórát tett beléjük, azután ráragasztva „a címzett nem fogadta el” postajegyet, visszaküldte. Feltört egy pár ajánlott levelet is és a bennük talált tárgyakat eltulajdonította. A törvényszéki tárgyaláson a postamester pontos és lelkiismeretes embernek mondotta Raicsákot, a kit a bíróság fiatal korának és büntetlen előéletének tekintetbevételével másfél évi börtönre ítélte. Az anyagi kárért, a mely körülbelül háromezer korona, a postamestert terheli a felelősség.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Vasárnap délután: János vitéz, operett. Este: Ember tragédiája.

Hétfőn: Heroegkisasszony, operett.

Kedden: Rátkay Márton, a Király színház művésznének vendégfelléptével Hivatalnok urak, színmű.

Szerdán: Rátkay Márton vendégfelléptével Szép Helena, operette.

Csütörtökön: Karenin Anna, színmű.

Pénteken: Bátor katona, operette. (Bemutató előadás.)

Szombaton: Bátor katona, operett, másodszer.

* Személynyitás az arénában. Komoly, művészi előadást hirdette nyitották meg szombaton este a nyári színikört, ígérve, hogy a közönségnek igazi klasszikus előadásban lesz része. Madách Az ember tragédiájánál klasszikusabb remekművet nem is választhattak volna erre az alkalomra, hogy megmutassák mennyire ellensége a deszkabódé minden komolyabb művészetnek. Akik betéve tudják Madách remekét, akik még legpongyolább rendezésen át is el tudják képzelni ennek a hatalmas műnek artistikus szépségeit, még azok sem ismertek rá a mai előadásban Az ember tragédiájára. Nehezen állapítható meg hogy mit is adtak elő ma este? Lehet, hogy valami párisi bulvár bohózatot. Egyiptomban ugyanis a rabszolganők magas sarku lakcipőkben hordták a követ és a testet lelket pusztító munkát kacagva végezték a sze-

rencsétlenek — bohózatot, vagy rémdrámát, de nem Madách remekművét, ami így előadva szentségtörésszámba megy. Nyári, perzselő, szabadba kergető volt ez az előadás, olyan amilyent még napszúrásos időben sem tudnánk megbocsájtani. Ne adjanak ott elő komoly dolgokat, mert maguk az előadók sem veszik komolyan. Térjünk át a bohózatokra és ha már nyár van, ne provokálják komoly darabokkal, a komoly kritikát. H. G.

* A primadonna és a kántortanító. Déry Rózsának, aki az ősztől a szegedi színház primadonnája lesz s most Kaposvárott működik, már sok hódolója volt, de mind ezeket feledteti az a kaposvári kántortanító, aki legutóbb a következő levelet írta Déry Rózsának: Kedves Déry Rózsai nagysága! Tegnap este megkértem deli hódóattal csokolásra méltó, hófehér kicsi kezeit. Kérem hallgasson meg és ne dobjon el magától engemet. — Nagyon izgatott vagyok, amit annak tulajdonítson, hogy nagyon szeretem a Déry Rózsai nagyságát, magát. Legyen az én feleségem, Sok pénzem van, s ha nem is lehetek is énekes, aki a világot hódítja meg, leszek a maga hűséges kutyuskája. Ne utasítson el, mert ha nem szeret, eldobom magamtól ezt a cibil életet. Válaszát várja alulírott, aki ezerszer csokolja kezeit. Ide írta valódi nevét, katolikus kántortanító, lakik a saját házában. Déry Rózsai bizonyára elég okos nő ahhoz, hogy ezt a páratlanul kedvező férjhezmenési alkalmat ne szalassza el.

* Nicu Corfescu nagy hangversenye. Junius 22-én este 8 és fél órakor rendezi nagy hangversenyét Nicu Corfescu, a bukaresti Opera drámai tenoristája a Fehér Kereszt nagytermében. A kiváló énekes legutóbb Prágában, Bécsben, Budapesten, Konstantinápolyban s a külföld több nagyobb városában aratott nagy sikereket. A művészt Csányi Mátyás, az aradi Nemzeti Színház karnagya kíséri. Helyárok: Első hely 5 kor., második hely 8 kor., harmadik hely 2 kor., állóhely 1 kor. Jegyek előre válthatók a „Tribuna” könyvkereskedésében és özv. Hammerschlag Lipótné tőzsdéjében (Andrássy-tér).

* Detektívdrámák vasárnap az Apollóban. Az Apolló-színház igazgatóságának az a terve, hogy a legsikerültebb detektívdrámákból összeállított detektív-műsort mutat be, fényesen bevált. A detektív-műsort az első nap nagyszámú közönség nézte végig, sőt oly nagyfokú volt az érdeklődés, hogy a pénztár fölé két izben is ki kellett akasztani ezt a felírást: Minden jegy elfogyott! Az előadásokat a legnagyobb érdeklődéssel nézte végig a közönség s izgatott kíváncsisággal leste a bonyodalmas bűnügyek idegizgató jeleneteit. Szinte visszafojtott lélekzettel kísérte Sherlock Holmes szeniális munkáját s fellélegzik, amikor a nagy detektív kiszabadul a veszedelmes helyzetekből s elfogja a keresett gazembert. A szenzációs detektív-műsort vasárnap előadásán is bemutatja az Apolló-színház, hogy azoknak is módot nyújtson a detektívdrámák megtekintésére, akiket a hétköznapi munka távol tart a mozitól. Hétfőn változatos, új műsor kerül bemutatásra. 177

* Szenzációk az Urániában. Szürke címe alatt a legpompásabb látványosságok kerülnek színre vasárnap az Uránia színházban. A közönség különös figyelmébe ajánljuk a Bandika néven ismert kis Abelard nagyszerű mókáját. Bandika mint biztosító ügynök szerepel és elragadó kedvességgel köt életbiztosítási üzletet remek ötletével a legváltóságosabb időben segítve apjának anyagi gondjain. A másik kacagtató bohózat Kovács ur ideges. Kovács főnyereményt csinál, a pénzt azonban elrabolják tőle, ami annyira idegessé teszi, hogy kinos rángatódzásával a legképtelenebb helyzetbe kerül. Elegendő szép Otran-tó látképe, különösen a nap lementével bevilágított gyönyörű táj és ép ilyen hatásos a Magas Tátra, melynek legszebb részletei jelennek meg a vásznan. A komoly tárgyú képek közül a Jacintha című spanyol drámában a művészi rendezés és játék tökélyében gyönyörködhet a közönség. A vasárnapi előadások délután két órakor kezdődnek. 175

A bécs—budapesti repülőverseny kudarca.

(Bier főhadnagy visszautazott Bécsbe.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest május 17.

Végre annyi halogatás után, amit minden alkalommal a rossz idő okozott, fölszállt ma reggel Bécsben Bier Henrik főhadnagy, katonai aviatikus, hogy a Zeitz tizezer koronás díjért Budapestre repüljön. A verseny föltételei szerint huszonnégy órán belül kell megtenni a levegővonalban 220 kilométeres utat; utközben tetszése szerint leszállhat a pilóta. A díjat az kapja meg, aki a legrövidebb idő alatt érkezik Budapestre.

Bier főhadnagy kedvező hátsó széllel indult s ha meg tudta volna tartani a helyes irányt s el nem téved, már reggel nyolc órára megérkezett volna a rákosi repülőtérre. Azonban le tévedt Mosonmegyébe, amivel sok időt vesztett, mert északnak kellett fordulnia, hogy Komárommegyébe jusson.

Ismét nyugati szélbe jutva, sebesen szelte a levegőt, a mikor váratlanul baleset érte. Benzintartója kigyuladt s Pata és Nagymegyer között hirtelen le kellett szállnia. A katasztrófától csak a lélekjelenléte mentette meg. Később ismét le kellett szállnia és délután vonaton visszautazott Bécsbe.

A főhadnagy utjáról a következő táviratokat kaptuk:

Bécs, június 17. Bier főhadnagy ma reggel háromnegyed 6 órakor a szimmeringi mezőn fölszállt Etrich-féle monoplánján és Budapest felé indult. Reggel 6 óra 40 perckor Magyaróvár fölött haladt el. Győrbe nem érkezett meg. A Magyaróvár és Győr községekben sem látták Bier főhadnagyot, úgy, hogy egy Győr-ből 7 óra 48 perckor föladott jelentés szerint Bier főhadnagy vagy leszállt utközben vagy pedig repülésének irányát változtatta.

Bécs, jun. 17. Bier főhadnagyot hat órakor Fisamend fölött látták ötszáz méter magasságban. Kilenc órakor Győr mellett egy kis faluban motorromlás miatt leszállt, miután 110 kilométernyi utat megtett.

Nagymegyer, jun. 17. Reggel háromnegyed kilenc órakor a győrmegyei Pata községtől három kilométernyire, de már Komárommegye területén, Nagymegyer községtől nyolc kilométernyire leszállt Bier főhadnagy. Zombékos mezőn ereszkedett le, de azért baj nélkül ért földet. Egy ott dolgozó parasztgazda sietett segítségére. A főhadnagy a parasztgazda kocsiján behajtott Nagymegyerre s telefonon értesítette balesetéről a bécsi aero-klubot, azután megreggelizett, majd a nagymegyeri gőzmalom két gépészét maga mellé véve, kocsin visszament a géphez. A főhadnagy a következőket mondotta el utjáról és balesetéről:

— Pompásan ment minden. Hátsó széllel indultam és az első negyven kilométert tizenkilenc perc alatt tettem meg. Ezzel a sebességgel 1 és háromnegyed óra alatt eljutottam volna Budapestre. Azonban sajnos, eltévedtem a levegőben. Háromnegyed hét óra felé észrevettem, hogy Magyaróvár fölött repülök, ami nagyon kiesett az utamból. Erre irányt változtattam s most már kedvezőtlen széllel északkeletnek fordultam. Hédervárt elhagyva, Ásványnál átrepültem a Dunán, majd elérve Bős községet, Komárommegyébe igyekeztem, hogy a Duna völgyébe jussak. Háromnegyed kilenckor, talán kétszáz méternyi magasságban szálltam, észrevettem, hogy baj van. Benzintartóm megrepedt s a kifolyó benzin meggyuladt. Ha csak egy szempillantásig késedelmeskedem az elhatározásban, én és a gépem szenné égve zuhanunk

lefelé. Hirtelen elállítottam a motort és siklórepüléssel leereszkedtem. Bár zombékos volt a talaj, mégis baj nélkül kikötöttem. A következő pillanatban sikerült eloltanom a tüzet, mielőtt még a monoplán szárnya lángra lobbant volna. Meg voltam mentve. Egy paraszt ember sietett segítségemre. Most a gőzmalom két gépészével a benzintartó beforsasztásán dolgozunk. Ha automobilon nem is jönnek segítségemre szerelők Bécsből, délután három órára mégis kijavítom a gépet s újra fölszállhatok. Remélem, hogy innen másfél óra alatt Budapestre repülök.

Azonban a főhadnagy terve nem sikerült, mert alig szállott fel, újból le kellett ereszkednie és gépjével együtt visszautazott Bécsbe.

A rákosi repülőtéren a Magyar Aero-Klub részéről Pivny Béla titkár és Masány Ernő dr. sportbizottsági tag várta hivatalosan Bier főhadnagyot. Vagy ötszáz főnyi közönség vörödött össze a bécsi aviatikus érkezésének hírére. Lovas és gyalogos rendőrök zarták le a lezállás helyét, a melyet a gyepen mésszel festett körök jeleztek. A Magyar Aero Klub csak gyér híreket kapott Bier utjáról s délután egy óráig csak arról értesült, hogy Győr közelében leszállt a repülőgép.

Ejjél jelentik Bécsből: Bier ma este gépjével vonaton megérkezett. A főhadnagy kijelentette ma este Bécsbe való érkezése után, hogy gépjét kijavíttatja és a jövő hét folyamán újból kísérletet tesz a bécs-budapesti ut megtételére.

A Nyári Szinkör és vidéke.

— Kapunyitás idején. —

Ma este, nyolc hét óra tájban a Nyári Színház tájkán andalogtam. A nagy épület kihalt, üres volt. A Lyceum kertjében csöndesen kaszálgatták a füvet. A lejtős parton egy birkanyáj bégetett és a széi enyhe fuvallata szalmaanyagpapirgyári szagot hajtott az orrom alá. Szép tavaszi nap volt és örültem a természetnek.

A Simonyi-utca mélyéből egy vörösre mázolt taligát hajtott maga előtt egy zord ábrázatu, piros fezes bocskoros egyén. A külseje után ítélve a görbe hegyek országának derék bennlakója lehetett. Némileg ellentmondott ennek a feltevésnek a kiejtés, amelylyel a marcona ember a következő szavakat elrebegette:

— Slachte Zeiten, slachte Zeiten!

— Megállapítottam, hogy tehetséges álboznyakkal van dolgom. Megállapításommal mit se törődött és elhelyezkedett a színház bejárata mellett. Kinyitotta a boltot a korsójából piszkos vizet vett elő, amelylyel végigöblögetett négy poharat, aztán nyugodtan rágyújtott egy nyolc krajcáros trabukkóra.

Megálltam és vártam mi lesz. Mit akar itt e bozás e kihalt istenverte vidéken, ahol a féglük se járnak és legfeljebb Hamlet apjának szelleme jelenik meg néha-néha, amikor egy, kis szövetekezeti váltókölcson felhajtására irányuló útja e kietlen tájon vezet át. A bozás nem sokáig maradt egyedül. Csekhamar megjelent egy másik bosnyák is és felütötte sátorfáját, miközben gunyosan dudorázta a konkurrenciá felé ezt a szomorú, vig hazai nótát:

— Jaj azóta nem bírok magammal...

Aztán előjött Zsófi néni a cukorkáival és az alavicskáival és a két bozás között foglalt helyett és végül két pék egészítette ki az ensemblét.

Homályos sejtés futotta át keblemet. Csak nem? De igen. A Lyceum mögül négy rendőr trappolt elő katonásan és fényes tűzoltó sisakok verték vissza a leáldozó napsugarakat. Aztán jöttek műszaki emberek, világítók, diszletezők és vé-

gül, hogy a csalódás lehetőségének halvány árnyéka is kizárassék, kidüledő kebellet, kipödört bajusszal jött a színházi hiéna. Potyajegyét vigán lobogtatta a szél és a színház jobboldali tornya barátságosan integetett feléje.

Nem lehetett kétségem. A Nyári Színház megnyitásának ünnepélyes perce előtt állottam. Átéreztem a nagy perc magasztosságát és figyelem, hogy viselkednek azok, akik közvetlen részesei a dicső aktusnak.

A dicső aktus részesei részben jelen voltak, részben távol voltak. Felesleges mondani, hogy ez utóbbiak bizonyára jobban érezték magukat. Szendrey direktor és a felesége, akik még Abbáziában üdülnek és Beregi Sándor, aki Kolozsvárott csap egy görbe napot a doktori titulus tiszteletére. Legalább is a megjelentek siramaiból ilyenfajta vélemény volt kiérezhető. A megjelentek továbbá részint feketék voltak, részint fehérek. A feketéknek ismét két osztálya volt megkülönböztethető: a tengeri feketék és a falusi feketék.

Díosi Nusit valóságos cigánnyá barnította a tengeri napsugár. A primadonna Abbáziában és Lovranában töltötte a szünetet és azzal szórakozott, hogy leadott egy pár kilót a súlyából. Polgár Sándor évődött is ezért vele:

— Hallom Nusi, kalandod volt odalent a fiu-meii cápával?

— Micsoda kalandom? — mosolygott a primadonna.

— A fiu-meii cápa arra a hirre, hogy ottvagy, idő előtt megjelent és be akart kapni. De aztán meglátta, hogy milyen sovány vagy és meggon-dolta a dolgot.

Cseh Ferkó viszont a falusi feketék közé tartozik. Az egész hónapot a szülőföldjén, Cegléd mellett töltötte és rajongással tartott előadást a falusi élet gyönyöreiről.

Huszár Károly, a másik tenorista persze el-lentétes álláspontra helyezkedett.

— A legszebb falu uraim Budapest. Legközelebb értekezést fogok tartani azokról az esztétikai élvezetekről, amelyeket a nagyváros a differenciálódott érzésű embernek nyújt.

— Sokat esztetizálhattál odafent. — szölt közbe Várnay epésen, — mert nagyon rossz bórben vagy fiam. Jó lesz ha felhagysz vele.

A színház egyik sarok kövén bus merengéssel ült egy sportsapkás férfi. Az élet mulandó dicsőségére gondolt, a sors kerekére, mely egyszer felveti az embert, hogy másnap ismét a porba az egyszerű halandók közé süllyesse le. Merengéséből egy hang riasztotta fel:

— Igazgató ur kérem elhoztam a számlát. A Rónai ur azt mondta...

Heltai, mert ő volt a busan mérnök, dühösen horkant fel:

— Én nem vagyok igazgató és nekem semmi közöm sincs a számlához. Én Heltai vagyok az aradi Nemzeti Színház tagja és nincsen pénzem. Alászolgája!

A számlás ember elment, de a tagok nem adtak hitelt Heltai kifakadásának. Viszont ő se adott hitelt annak a fiatal kóristának, aki e szavakkal fordult hozzá:

— Hallom Heltai ur harmincezer koronát tetszett a kabarén keresni. Kérem adjon kölcsön holnapig egy forintot. Becsületszavamra megadom.

Közben egészen besötétedett. A művészek, művésznők mind eljöttek, de közönség az mutatkozott. Végre úgy nyolc óra felé egy fehérruhás, férfi tünt fel a láthatáron. A fején lapos fehér sipka ült és mintha kard lóbálódzott volna az oldalán. A fehérruhás bizonytalanul lépegetett. A tagok figyelme feléje irányult. Találgatások indultak meg.

— Czukrasz — jegyezte meg Zalay Margit, — Valami előkelő pesti cukrasz lehet.

A női nem hajlandó lett volna elfogadni ezt a magyarázatot, de Várnay aki közben gukkert

osinált a kezéből és figyelmesen szemlélődött, hargosan szólt közbe:

— Dehogy cukrász. A cukrász nem hord ilyen sapkát. Tengerész az. Valami magasrangu tengerésztiszt lehet. Admirális, vagy kontraadmirális. Emlékszem rá katonai koromból.

Egy admirális? És egyenesen feljűk tart. A tagokon izgatottság vett erőt. A férfiak előrehajoltak, a nők a hajukat igazították.

A fehér ruhás lassan imbolygott előre. Halak fűtörészett. És amint egy dalfoszlány Huszár fülbe jutott a tenorista felkiáltott:

— Uraim ez nem lehet más, mint a mi kiváló karmesterünk. Hiszen a „Péter abbé“-t fűtűli.

Huszár igazat mondott. A tengerésztiszt, aki botjával lassan ütötte a taktust, Csányi volt. Csányi Máttyás, aki mióta katonakarmesteri jelmezt lelni kényszerült, az uniformis iránti rajongó szeretetének azzal adott kifejezést, hogy tengerészeknek öltözött fel.

Örs.

HIREK.

Szterényi súlyos beteg.

— Vérmérgezés. —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 17.

Néhány nap óta nagybetegen fekszik svábhogyi villájában Szterényi József titkos tanácsos, volt kereskedelmi államtitkár. A betegség már régebbi keletű, de csak néhány nappal ezelőtt hatalmasodott el annyira, hogy az államtitkárnak le kellett feküdnie.

A bajt a véletlenség okozta. Szterényi József néhány héttel ezelőtt Erdélyben utazgatott s e közben a lábán valami bogár megcsipte. A csipés nyomán kis seb támadt, de Szterényi nem tulajdonított neki valami nagy fontosságot s végezte tovább a dolgait. A seb azonban nem hogy gyógyult volna, hanem inkább növekedett, daganatot támasztott s utóbb már igen fájdalmassá vált. Szterényi végre is kénytelen volt orvoshoz fordulni, hogy a kellemetlenségtől szabaduljon.

Az orvos megvizsgálta a sebet, de úgy látszik, nem volt biztos a maga diagnózisában, mert a kezelés során azután még több orvost is hívtak az ő tanácsára a beteghez. A seb nyomán valami veszedelmes tályog-fele támadt. Ekkor egy hírneves sebész tanár jelent meg Szterényinél és a daganatot föl vágta. Szterényi jobban lett, de csak rövid időre, mert a seb kiújult. Ekkor azután a professzor ismét föl vágta. Sok haszonnal azonban ez az operáció sem járt, mert a betegnek megint csak néhány napra hozott megkönnyebbülést.

A seb sehogy sem akart begyógyulni. Az orvosoknak sok gondot okozott. Föl vágta még kétszer, de a gyógyulás csak nem következett be.

Néhány nappal ezelőtt aztán nagyon rosszul lett Szterényi, úgy hogy le kellett feküdnie. Az orvosok ekkor attól tartottak, hogy vérmérgezést kapott. A sebet ismét operálták, de a beteg azért még most is rosszul van.

Ma délelőtt érdeklődtek a svábhogyi villában. Szterényi József nem fogad látogatókat. Környezetétől azt a fölvilágosítást kapták a lapok, hogy erdélyi útján a bogárcsipéstől támadt a baj. Szterényi még most is rosszul érzi magát, de veszedelemtől most már nem tartanak, a betegnek azonban föltétlenül nyugalomra van szüksége.

Ötvenezer nő felvonulása.

Távirati tudósítás.

London, június 17.

Londonból jelentik: A szüfrazsettek madélután óriási tüntetést rendeztek, a melyben ötvenezer asszony vett részt. A zajról az asszonyokon kívül száz zenekar gondoskodott. Este nagy gyűlés volt az Albert Hallban, a hol miss Bankhurst beszédet mondott.

Londonból jelenti újabb távirat: Nagyszerű látványban volt ma este London város közönségének. A szüfrazsettek ma olyan óriási tüntető felvonulást rendeztek, amelyet még London lakossága, amelynek pedig gyakran van része politikai demonstrációkban, sem igen látott.

A mai feminista tüntető felvonuláson mintegy ötvenezer nő vett részt a társadalom minden rétegéből. Voltak a menetben hercegnők, peernek, a miniszterek és politikusok feleségei, írónők, művésznők, diáklányok és munkásnők, mind feketébe öltözve és szüfrazsett-jelvényvel dekorálva. A menet élén Prumon asszony a feministák vezére haladt lóháton. Utána pedig száznál több csoport haladt egy-egy vezető mögött zászlók alatt zenekarral.

Amerre a menet elhaladt, órákig szünetelt a forgalom, mert a föl vonulást több száz ezer ember nézte végig. Különösen lelkes óvásokban részesítették az egész utvonalon a diákkisasszonyokat, akik egyetemi egyenruhájukban kedves festői képet nyújtottak. A menetben háromszázötven nő az angol történelemben kiváló szerepet betöltő nőket ábrázolt festői kosztümben. A tüntetés a legnagyobb rendben folyt le, zavargás sehohse történt.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jólát: Melegebb és tulnyomóan száraz idő várható. A hőmérséklet déli tizenkét órákor 22-7 C. fok volt.

— Kimélik a királyt. Budapestről jelentik Minisztériumokban, egyéb állami hivatalokban néhány hónapja kínos megdöbbenéssel veszik észre, hogy bizonyos soron lévő kinevezések feltűnően sokáig késnek. Keresték-kutatták az okát, némelyek mellőzést, üldözést sejtettek, ezuttal azonban tévesen. Az állami hivatalnokok legszemélyesebb és egzisztenciájukba mélyen belenyúló ügyeinek akadályai másutt, egészen más okban keresendő. Ez az ok föltétlenül emberi, nem mesterkelt, nem erőszakolt. Elszorult lélekkel kell megállapítani a valóságot: a királyt kimélik azzal, hogy a kinevezési kéziratokat nem terjesztik elébe tömegesen. Sok jogos érdek szenved emiatt. Sok kinevezésre váró hivatalnokot üt el ez a kényeszerű állapot a jobb jövőtől, a biztosabb egzisztenciától. De lehetetlen, hogy megilletődve ne lássuk az aggralkodó emberi gyöngeségét és talán valami megnyugvásféle szállja meg az ország lelkét is, mikor a felséges ur aggodalmas környezetének ilyen tulságig menő óvatosságáról értesül. Öreg, nagyon öreg a király, fárasztja a munka, a sok-sok aláírás. Ezért mennek olyan lassan a személyes ügyek s ezért tesznek olyan hosszú utat az akták a minisztériumok és a kabinetiroda között.

— A nagyváradi dandárparancsnok Aradon. Mattanovits lovag vezérőrnagy, a nagyváradi gyalogdandár parancsnoka ma Aradra érkezett, hogy szemlét tartson a háziezred felett. A dandárparancsnok holnap visszautazik Nagyváradra.

— Jegyzőválasztás. Mezőhegyes község képviselőtestülete segédjegyzővé Györfy Gyulát, Györfi Etele dombegyházi jegyző, volt Makó városi pénztáros fiát, választotta meg.

— A német császár Kolozsvárott? Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a kolozsvári egyetem Vilmos német császárt disz doktorává választotta. A disz doktori oklevelet a múlt héten adta át az egyetem Zichy kultuszminiszternek a berlini nagykövethoz való hivatalos megküldés végett. A díszes diplomát az egyetem küldöttjei a miniszterelnöknek is bemutaták. A diplomának a miniszterelnöknek történt bemutatása során, az egyetem küldöttjei felvetették azt a gondolatot, hogy amennyiben megvalósulna az a terv, hogy Vilmos császár az őszi magyarországi hadgyakorlatokra eljön és Magyarországról a Budapest—predeáli vasutvonalon venné útját Románia felé, a román király tervbe vett meglátogatására — nem lehetne e kieszközölni, hogy útját, ha csak pár órára is megszakítva Kolozsvárt kiszállna s megtekintené az egyetemet s fogadná ennek jódoletát. Khuen gróf miniszterelnök megjegyezte, hogy amennyiben ez a még távoli terv megvalósul (hogy t. i. Vilmos császár a magyarországi hadgyakorlatokon részt vesz és innen utazik Romániába) lépéseket tesz az iránt, hogy a felséges ur útutaztában megszakítva az útját Kolozsvárt, ha csak órákra is, megállapodjék.

— Elhunyt írónő. Az aradi életök egy ismert nevű asszony-munkása halt meg tegnap: Ditrichstein Bernátné. Az utóbbi időkben keveset írt: azelőtt azonban az újságok tárcarovataiban gyakran szerepeltek Yvonne név alatt írt csevezései, műfordításai. Finom, — tudással és ötlettel írt — dolgait szerette a közönség, amely nem egy ízben a föl olvasó asztalnál is hallgatta. Ötven éves korában, huszonnyolc éves házassága után halt meg s vasárnap délelőtt fél tizenegy órákor temetik a Flórián-utca 6d. számú házból. Férje Ditrichstein Bernát, az aradi izr. hitközség pénztárosa és fia, Déznai Viktor dr. tanár gyászolja.

— Eljegyzés. Messer Károly dr. aradi ügyvéd eljegyezte Löwy Rózsit Aradról. (Mindem külön értesítés helyett.)

— Kitüntetés halál után. Párisból jelentik: Guinard tanár, akire egy spanyol betege néhány nappal ezelőtt revolverből négyszer rálőtt, ma belehalt sebeibe. A hivatalos lap mai számában közli Guinardnak a becsületrend tisztjévé való kinevezését.

— Vizsgák idején. Marcel Prévost, talán a legszellemesebb francia író, most a júniusi forró nap-sütésben! — m r. Franciaországban vigan és forrón süt a nap, — valószínűleg felbuzdulva az ablakja alatt nagy könyvesomókkal siető iskolás fiukon, nagyon érdekes és szellemes cikket írt a vizsgákról. Bemutatunk mi is egyet s mást ebből az okos írásból, ami nemcsak speciálisan a francia viszonyokra szorítkozik, hanem általános igazságként állja meg a maga helyét. Előszörban a maga vizsgáiról beszél Prévost és elmondja, hogy még sok év múltán is szorongással és félelemmel gondolt a június hónapra, a vizsgák hónapjára, amikor olyan gyakran és szokszor megkínlódott. Amde minden kellemetlen emlékeket keresztül is kénytelen elismerni, hogy az iskolai vizsgálat hasznos és szükséges dolog. „Ugyanazt a szolgálatot teszi a tanulóknak, — írja — mint a leltár a kereskedőnek és a riadó a katonának“. A vizsga szükséges és hasznos mérlegelés, mely megállapítja azt, ami van — és azt, ami még hiányzik. A vizsga kényszeríti a tanulót, hogy mozgósítsa és ex abrupto használja azt, amit tanult és amit — megtanult. Leggyakrabban pedig hasznos bizonyossága annak, hogy mi a különbség a között, amit tényleg tud és amit tudni vél. Egy fontos kifogása van cupán, még pedig az, hogy miért a a júniusi nagy melegekben tartják meg a vizsgákat? P. Erabry paedagógiai íróra hivatkozik, aki azt azt mondja: „A férfi azt követeli a gyermektől, amit maga sem tud.“ Mert nagyon kevés apa vagy anya volna képes harminc fokos melegben, kedv és jutalom nélkül olyan energiát kifejteni, mint amilyent

a gyermeküktől megkövetelnek. Végül pedig azt ajánlja, hogy hasznos dolog volna, ha a felnőttek is rendeznének évenként egyszer ilyen leltározást abból, ami iskolai éveikből megmaradt. Akkor legalább jobban együtt tudnánk érezni a gyermekeinkkel és rajta lennénk, hogy ne épen a legalkalmatlanabb időben kelljen a legnagyobb munkát végezniük.

— Sztrájk a német lapoknál. Berlinből jelentik, hogy a legnagyobb német napilapok csak hiányos tartalommal, alig 4 oldalban jelenhetnek meg. Ma már irtunk arról, hogy a *Lokalanzeiger* gépészei sztrájkba léptek. A többi lapok gépészei szolidaritást vállaltak a harminckettől gépészszel és így a legnagyobb német újságok alig 4–6 oldalban jelenhetnek meg.

— Erkély- és ablak virágdísz-pályázat. Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat az idei nyári idényre virággal díszített erkély- és ablakra pályadíjakat tűz ki. Erkély-díj: 1 darab művészi olajfestmény. Ablak-díj: 1–1 művészi bronz-szobor. (Két díj.) A pályadíjak odaitélésére kiküldött bizottság: Csánk Lajos, Haller Józsa, Magyar Ilma, Lőcs Rezsőné, Steinitzer Jenny, Pataky Sándor, Stengl Andor, Sima Dezső, Uferbach Jenő, Varjassy Árpád. A pályadíjak odaitélésében a kiküldött bizottság szeptember végén fog dönteni.

— Házasság. *Werner* Ármin e hó 20-án, kedden veszi nőül *Heller* Jennyt, *Heller* Ignác és neje bájos leányát.

— Az egyedül ejismert, kellemes ízű természetes hashajtószer a *Ferencz József*-késérőviz, miért is általánosan kedvelté és rendkívül népszerűvé vált. Aki tehát egészségére vigyáz, igyék hetenkint egyszer-kétszer reggelizés előtt fél pohár természetes *Ferencz József*-késérővizet. A tudományos világ legkiválóbb férfiai maguk próbálták ki és a leghatásosabb, legkellemesebb hashajtónak nyilvánították. Ezen valóban jótékony hatású és olcsó természetes gyógyviznek egy háztartásban sem szabadna hiányoznia. Az igazi „*Ferencz József*“-késérővizet minden jobb fűszerüzletben és az összes forgalmas gyógytárakban árúsítják. 24—XXVI.

— Nemzetközi hajósztrájk. Tudvalévő, hogy a nemzetközi hajóforgalomban sztrájk ütött ki, amely erősen megbénítja a közlekedést. A sztrájkról ezek a táviratok szólnak: Amsterdamból jelentik: A hajósok egyesületének gyűlésén az elnök közölte, hogy a dokkmunkások elhatározták, hogy oly árukat, a melyekhez sztrájk török nyultak, nem továbbítanak. A sztrájkolók kilátásai rendkívül kedvezőek. Ha szükséges lesz, a szállítótársaságok munkásai csatlakoznak hozzájuk. A nemzetközi szocialista munkásszindikátus titkára közölte, hogy a szindikátushoz csatlakozott összes szervezetek készek a hajósokat gazdasági harcukban támogatni. Amsterdamból jelentik: Tegnap este a *Tellus* és *Flóra* gőzösök Amsterdamból és a *Beyerland* Ymuidenből elindultak. Ezek az első hajók, amelyek a kikötőt a sztrájk kitörése után toborzott legénységgel hagyták el. *Kardiff*-ből jelentik: A tegnapi nap nyugodtan folyt le. Az a néhány hajó, mely a kikötőből kifutott, az unióhoz nem tartozó matrózokat szerződött tiz shillinggel nagyobb bérért. Körülbelül hétszáz matróz benyújtotta fölmondási nyilatkozatát. A Bristolhoz tartozó *Findhorn* gőzös *Greenock*-ot nem hagyhatta el, mert nem kapott használható legénységet. A *Tweed* gőzös azonban ma *Glasgow*-ból elindult, hogy a *Findhorn*-nak legénységet vigyen. A *Findhorn* az első hajó, mely matrózhiány miatt nem hagyhatta el a *Clyde* folyó kikötőjét.

— Tűz egy pályaudvaron. *Budapest*-ről jelentik: Ma reggel a józsefvárosi teherpályaudvaron kigyuladt egy széna- és zabraktár, mely teljesen leégett. A tüzet a VIII. kerületi és középponti tűzoltóság oltotta el.

— A temesvári rablógyilkosság ügyében még mindig a legnagyobb erővel folyik a nyomozás. A temesvári rendőrségen és a vizsgálóbírónál naponként több tanút hallgatnak ki, akiknek a vallomását azonban a vizsgálat érdekében a legnagyobb titokban tartják. *Balázs* István még mindig tagadja, hogy ő volna a gyilkos. *Felber* Lajost és feleségét, *Balázs* Annát, akiket, bünrészességgel vádolnak, szintén újra kihallgatták, de ők is tagadják, hogy bármi részük volna a rablógyilkosságban. Tanukra hivatkoztak, akik állítólag igazolni tudják, hogy a gyilkosság elkövetésének idején otthon tartózkodtak. Ma délelőtt kilenc órakor *Felber*-eket *Bain* Lázár, *Hegedűs* Károly, *Olácsi* és *Szakáll* János polgári biztosok átkísérték az Erőd-utca tizenkét számú házba, ahol a gyilkosság történt és itt szembesítették a házban lakókkal, akik közül többen látni vélték *Felber* Lajost és feleségét a gyilkosság elkövetésének idején az utcán ólálkodni. A nyomozás azonban kiterjed annak a megállapítására is, hogy a rablógyilkosnál talált pénz mind a zálogházból való e. A zálogházi rovasolás ugyanis mindössze 1600 korona kor. pénzhiányt tüntetett fel, míg a gyilkosnál 3095 koronát találtak. A pénzből tehát több volt nála, mint amennyi hiányzott, de ezzel szemben a gyilkosnál talált ékszerek jegyzéke nem azonos a zálogházban megtartott vizsgálat alkalmával összeállított jegyzékkel. Több ékszer hiányzik, így többek között egy 2000 koronás gyémánt fülbevaló. Nagyon valószínű, hogy menekülése közben elzalogosított, vagy eladott egyes ékszereket és innen származik a pénztöbblet.

— A jogi vizsgák rendszerváltozása. A jogi oktatás és vele a jogi vizsgák mai rendjének gyökeres reformja küszöbön áll. Balogh államtitkár már az ankét meg-tartásakor kijelentette, hogy ezt a kérdést tekinti a kultusz-tárca legégetőbb s leggyorsabb megoldást követelő problémájának. Sőt, hogy a reformterv kivitele még gyorsabban történhessék, annak rendeleti uton való életbeléptetésére is felhatalmazása esz. Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat már beterjesztetett a képviselőházba. Abból legkésőbb május havában törvény lesz, amely az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktoratus megszerzésétől teszi függővé. A kiknek tehát jogi vizsgái (szigorlat, alap-államvizsga vagy ügyvédi vizsga) vannak hátra saját érdekében siessenek, mert az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megtízszereződését és eddig nem ismert szigorúságot és precizitást hoz majd magával. E tendencia különben már is érezhető, mert a cenzorok lépten nyomon fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. Aki tehát csak teheti fogjon a készüléshez, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját „A jogi vizsgák letétele” c. munkában (IV. kiadás, — negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyai-utca 3. 1769

— Életunt urinó. *Budapest*-ről jelentik: Ma délután *Stipl* Károly kuriai bíró, volt törvényszéki elnök felesége *Thököly*-ut 85. számú lakásukon öngyilkossági szándékból mellbelötte magát. A súlyosan sebesült urinót a Pajor-szánatóriumba vitték, ahol pontos vizsgálat alá vették s megállapították, hogy a golyó a tüdőt nem sértette meg s így a sebesülés nem életveszélyes. Minthogy *Stipl*-nének semmi látható oka nem volt az öngyilkosságra, valószínű, hogy tettét pillanatnyi elmezavarásban követte el.

— Rejtélyes halál. *Karcagról* jelentik: *Krausz* Ábrahám 58 éves gazdatisztet, a ki *Szera* Dezső nagybirtokosnál volt alkalmazva, ma reggel a tanyai kutból halva húzták ki. Az éjjel a cselédekkel összeveszett és az a gyanu, hogy ezek boszúból dobták a kutba.

— Az orkán pusztítása. *Trieszt*-ből jelentik: A minapi orkán következtében a *Lloyd*-társaság százezer, a raguzai hajós-társaság ötvenezer, a *Dalmácia* tizenhétézer, az *Isztria*-*Trieszte* tizenötezer korona kárt szenvedett. Az *Andromeda* értéke ötvenezer korona volt, a mely összeg nem volt biztosítva.

— Leányszöktetés. *Budapest*-ről jelentik: A *Damjanich*-utca 17-es számú házban *Baier* Béla házmesterkedik. A csöndes házban mostanában szomorúság ütött tanyát. A házmesterék egyetlen leányát, a szép tizenhétéves *Mariskát* egy fiatalember megszöktette. Néhány hónappal ezelőtt a család egy barátja elhozta *Baier*-ekhez *Csóka* Gyula szerelősegédet. A fiu jó családból származott, az apja tanító a hont-megyei *Litva* községben, maga a fiatalember is tetszett a leánynak, sőt még szerelmes is lett a rőthaju legénybe, aki a szerelem miatt elhanyagolta a teendőit. E miatt *Mariska* anyja több ízben figyelmeztette *Csóka*-t, hogy a leánya kezére csak úgy tarthat számot, ha a kereseti kötelezettségeinek eleget tesz. Az intézés azonban nem használt, a husz esztendőes fiatalember továbbra is pontatlan volt; el kellett hagynia az állását és csak jó idő múltán léphetett megint munkába. De javulást egyáltalában nem mutatott. *Baier*-né tehát egy szép napon a fiatalembernek ajtót mutatott. Ezzel azonban még nem fejeződött be az ügy, mert a fiatalok titokban találkoztak az utcán. Egy ilyen találkán beszélték meg, hogy elszöknek *Budapest*-ről. *Mariska* egyszerű lilacsikos kartonruhában volt, egészen nyáriasan öltözve és azzal az ürügygyel távozott otthonról, hogy a barátnőjét megy meglátogatni. Azóta nem tért vissza. Nagyon valószínű, hogy ideáljával együtt megszökött. *B. Mariska* 17 éves leány, kistermetű, telt, ovál arcú, szürkés barna szemű, barna haju, lilacsikos kartonruhában van. *Csóka* Gyula 20 éves fiatalember. Középmagas termetű, gömbölyű, telt arcú, vörös haju, barnaszemű, balszeme hibás és könyezik, szürke ruhában van.

— Gyilkosság egy gyógyfürdőben. *Temesvár*-ról jelentik: Véres eset történt a görög keleti szerb pünkösdi hétfőjén a melencei fürdőben. Ugyanis a fürdővendéglő terraszán egy társaság mulatozott, úgy azonban, hogy a mulatozás már valóságos duhajkodássá vált. Mivel az ilyen duhajkodást egy gyógyfürdőben nem lehet tűrni, *Dumics* fürdőorvos utasította az őrtálló *Bosnyák* Ráda rendőrt, hogy csitítsa le a duhajkodókat s távolítsa el őket. A dolog azonban nem ment olyan könnyen, mert a duhajkodó társaság ellenszegült, sőt egyikük: *Krompity* Gyura melencei papucsos mester rátámadt a rendőrré s a támadásban segédkeztek neki a többiek. A megtámadott rendőr szorongatott helyzetében kardot rántott s beledöfte a papucsosmesterbe. A szurás olyan szerencsétlen volt, hogy *Krompity* Gyula rövidesen kiszenvedett. A duhajkodó társaság ezután hamarosan széteszlott és ezzel a véres fürdői idill véget ért. A rendőrt, aki jogos önvédelemmel védekezett, egyelőre felfüggesztették állásától s folytatják ellene a vizsgálatot.

— A gombamérgezés áldozatai. Egy kaposvári asszony vigyázatlansága halálos katasztrófára vezetett. Az asszony gombát szedett az erdőn, azt feltárlta családjának s a család tagjai a mérges gombától halálosan megbetegedtek. Az egyik gyermek már meg is halt. *Fonai* János kaposvári gyári munkás felesége a minap az erdőn gombát szedett és azt megfőzve, hétfőn föltárlta családjának. Maga *Fonai* nem evett a gombából, melyet felesége és két gyermeke: 11 éves fia és 9 éves leánya fogyasztottak el. Néhány órával az ebéd elköltése után mindhármon a gombamérgezés kinos je-

Maidt és Schrod

lei mutatkoztak és bár gyorsan orvost hívtak, ki gyomormosást alkalmazott, a három beteg állapota egyre rosszabbodott. Este beszállították őket a kaposvári kórházba, hol a kis leány még az éj folyamán meghalt. Fonainé és kis fia még mindig eszméletlenül fekszenek; a fiu életbenmaradásához kevés reményt fűznek az orvosok s az asszonyt is csak erős természete mentheti meg.

— Szegény ifju ... Mi történik vidéken, mikor jön a nyár és kivirul a szerelem? Az történik, hogy a legények szeretik a menyecskéket. Néha egy legény több menyecskét, ismét máskor több legény egy menyecskét. Ez az utóbbi, egyébként nem ritka eset fordult elő Szoboszlón is. Elmondjuk a történetet úgy, ahogy a szoboszlói *Független Ujság* megírja:

Tegnap este, úgy beszéltek, egy városszerte ismert polgárember bekopogtatott egy hajlottabb koru, kikapós menyecskéhez, aki igen szívesen fogadta a nála jóval fiatalabb és hevesebb vérű udvarlót. Szerencsétlenségükre azonban a menyecske legényfiatit észrevették a pajzán szerelmeskedést. Gondoltak tehát nagyot és merészet. Rárontottak a szerelmesekre, bicskával és késsel nekiestek a hevesvérű Don Juánnak s valósággal eunuchhá tettek. Azt mondják, hogy a két feldühödött és szegénybe hozott fiatalember az édesanyját is alaposan elpáholta.

— Izgalom a lóversenytéren. Londonból jelentik: Az *Olimpia* versenytéren versenylovaglás közben kinos incidens történt. Az egyik lovas, akit bántott, hogy a bizottság tagjai az utat elzárták, odalovagolt a csoporthoz s az urak egyikére ostorával többször rásuhított. A bizottság rögtön ülésre ült össze s a magáról megfélekedezett lovas lovával együtt örök időkre kizárta a versenyből. A lovas nevét és nemzetiségét nem tudják.

— Kinek lehet bevándorolni. Az Unio kormánya a Délafrikába való bevándorlás korlátozását és rendezését célzó új törvényjavaslatot nyújtott be a parlamentnek. E törvény lényeges pontjai a következők: Az első fejezet 4. szakasza részletesen sorolja föl azokat a személyeket, akiknek mint „Prohibited Immigrante” a dél-afrikai Unióba való bevándorlás tiltva van; ezek a következők: a) személyek, kiknek egy bevándorlási tisztviselő nem kevesebb, mint 50 szót mond tollba egy általa választott nyelvből s akik ezeket nem képesek a tisztviselő megelégedésére kielégítően leírni; b) személyek, akik szellemi, vagy testi gyöngeségnél, vagy szűk anyagi viszonyaiknál fogva, vagy maguk, mint hozzátartozóik az állam terhére válhatnak; c) személyek, akiket a belügyminiszter mint alkalmatlan bevándorlókat jelöl meg; d) prostituáltak, kerítők, kerítőnők; e) gonosztevők; f) gyöngelművek, epileptikusok, siketnémák, vakok és siketek, vagy vakok és némák stb., ha nem mint kísérők utaznak; g) belpokiosok vagy más ragályos betegségben szenvedők. A bevándorlási törvény szabályai alá nem tartoznak: a) a brit tengerészethez és hadsereghez tartozó személyek; b) idegen hadihajó stb. tisztjei és legénysége; c) személyek, akik az Unióban ő felsége az angol király nevében vagy egy idegen állam kormánya által megfelelően akkreditálva vannak, ugyeintén ezek neje, családja, cselédsége stb. A törvényjavaslat föltétlenül a bevándorlás csökkentését célozza és főképen az ázsiaiak ellen irányul.

— Halálos tévedés. Zomborból jelentik: Szöllösi András szilági földműves tegnap este összetűzött egy legénytársával, aki baltával fejbévágta és elrohant. Szöllösi ezért bosszút forralt és magához véve kaszáját, éjszaka megleszte támadóját. A sötétben összetalálkozott a támadójához hasonló Nagy Sándor földmű-

vessel a kaszáját hasába döfte úgy, hogy a hátán jött ki. A gyilkost megvasalva a zombori ügyesség fogházába szállították.

— Köszönetnyilvánítás. Ditrichstein Bernátné ravatalára szánt koszoru megváltása fejében Ditrichstein Mór és neje 10 koronát az izr. árvaháznak, — Kaufmann Lajos és neje 10 koronát az izr. Patronagenak és 10 koronát az izr. árvaháznak küldött. E kegyeletes adományokért ez uton nyilvánítja köszönetét az elnökség.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 17-én a következő születéseket, halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Rónai Dávid kereskedőnek Ernő nevű fia. Fenyves Károly építésznek László nevű fia. Meghalt: Szabó András 71 éves bognár. Kammer Éva 1 napos leány. Ditrichstein Bernátné 51 éves nyug. postatiszt neje. Retkovszki János 80 éves szabó. Házasságot kötöttek: Bojanu Máté napszámos Halmagián Paulinával.

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek
köszvény hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa: 1556

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-17.

Póraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban

— Enyveshát. Enyvvvel befuttatott hátlapu fényképek ezek, melyek a legkézeltebb művészi kivitelben készülnek, a felvétel pillanatok műve. A zseniális találmányoknak vannak már silány utánzóik is, de ezek messze mögötte maradnak az eredeti amerikai aparátussal készült „Enyveshát”-nak A Boros Béni-tér 9. szám a Gazdasági Egyesület mellett nyílik meg ma az eredeti amerikai Enyveshát fényképező terem. Szinte hihetetlen, hogy 60 fillérért tizenkét darab művészi kivitelű arcképet csinálnak a felvételtől számított 24 óra alatt. Az Enyveshát reggel 7 órától 10-ig áll a publikum rendelkezésére. 2722

— Válasz számos kérdezősködéésre! Tudomásunk szerint a legjobb, leghatásosabb arc-szépítő a dr. Biró-féle törv. véd. „Havasi gyopár krém.” Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. 6833

— A pezsgő töltés ideje most van, a gyöngyöző nemes ital ilyenkor fejtetik palackokba s éveig várja, míg vidám társaság asztalra rendeli. Az Andrányi Kálmán utóda cég-től értesülünk, hogy fürge, dolgozni szerető, intelligens 16 éven felüli fiuk a pezsgőgyári munkában kiképzést nyerhetnek. Jelentkezők bemutatkozhatnak minden délelőtt 8-12 óra között a gyárirodában Eötvös-utca 9. 2711

— Szabó-féle pármal ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcért édi, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér mint

egy 2. koronás francia szappan. Egy drb. pármal ibolyaszappan 70 fillér, 8 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hanzu Nesstor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. 1108

— Nincs többé lábizzadás. Megérkeztek valódi amerikai, angol és francia Sandal cipők. Kaphatók Kutányi J. Arad, Vörösmarthy-utca. Telefon 335 szám. 2259

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izso kölcsönző intézete, Aradon. Ugyane e cégnél megjelent egy „Bélyeg-tartó vademeum”, mely ügyvédeknek nélkülözhetlen. Ára K. 1.20. 2322

— Felhívjuk az olvasó közönség szives figyelmét a Csipke Áruháznak mai lapunkban közzétett érdekes hirdetésére. 2597

— Tulzsufolt raktár miatt női bőrtáskák tenniszverők, sportcikkék, utazó bőröndök utazó készletek, sétabotok s más cikkek mélyen leszállított árba lesznek eladva Hegedüs Gyula kefe, pipere, illatszerek és bőrdíszmüaru kereskedésében Arad, Andrassy-tér 15. Telefon 506. 228

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 1450

Elutazás előtt óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyetlen biztos hatású

„RADICAL”

molyirtó porral, kapható —.30, —.50 és 1 koronás dobozokban
.: kizárólag .:

Hanzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer-János-u. 2.

Évente sok pénzt takarít meg, ha Drogeria szükségleteit állandóan fenti cégnél szerzi be. — Gyógyárak, kötszerek, háztartási cikkek, illatszerek, valódi és saját gyártmányú kölni-vizek, finom szappanok, arc krémek, szájvizek, fogpaszták. — Nagy választék fésűk, hajtűk és hajkefékben. 2301

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. — Természetes vasmentes savanyuvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipőci Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

TARKASÁGOK.

(A játékos.) Mulatós tisztok arról vitáztak a kávéházban, hogy ki az elegáns kártyás. Hogy miben áll az, ha valaki elegánsan kártyázik. Hogy gavallérnak, hidegnek, érzéketlennek kell lenni stb.

— Én az első játszma után megmondom, ki az elegáns kártyás, — mondta egy huszártiszt.

— Nehéz dolog az, fiam — szolt egy őrnagy — én is azt hittem fiatalkoromban, hogy ilyen könnyű dolog az emberismeret. De mindeddig egyetlen egy igazán elegáns kártyással volt dolgom. Miskolcon voltunk, kávéházban, éjjel. Valaki ferblit proponált. És elkezdtünk játszani. Egyszerre csak bejön közibénk egy nagyon jól öltözött gentyforma ur és bemutatkozik. „Kerekes vagyok — mondja, a miskolci banktól.” Pezsgőt rendelt és kibicelt. Majd közibénk kérekedett és ferblizett velünk. Ez volt a legelegánsabb kártyás, akit valaha életemben láttam. Hideg nyugalommal vesztett el vagy százötven forintot, aztán reggel öt kor fölkel és az mondta: „Köszönöm, uraim, nekem a bankba kell mennem!” Kezet fogtunk vele valamennyien és én megkérdeztem tőle: „Miért kell neked már reggel öt kor a bankban lenned?” — Mire nyugodtan ezt válaszolta: „Mert söpörnöm kell.” És el is ment. A bankszolga volt...

(Kutyásdi.) Két aradi ur utazott együtt a budapesti gyorsvonaton. Lassan, unalmasan telik az idő, végre az egyik kártyát proponált.

— Jól van, mondá a másik, aki ötletes kópéságairól közismert Aradon, de mit játszunk?

— Játsszunk tárlit.

— Tárlit? Nagyon unalmas.

— Talán piquét?

— Az is unalmas.

— Játsszunk akkor alsót kettősben.

— Két év óta nem játszottam.

— Hát makaót?

X. ur elgondolkodott.

— Mond valamit, de most ehhez sincs kedvem. Hanem ha mindenáron játszani akar, ajánlok egy szellemesebb társasjátékot.

Az ismerős mohón felelte:

— Helyes, fogjunk hozzá.

— Játsszunk hát kutyásdit.

— Mi az?

— Nagyon egyszerű! Én elkezdek morogni, maga pedig nyalogatja a talpamat...

(Kutyásdi.) Két aradi ur utazott együtt a budapesti gyorsvonaton. Lassan, unalmasan telik az idő, végre az egyik kártyát proponált.

— Jól van, mondá a másik, aki ötletes kópéságairól közismert Aradon, de mit játszunk?

— Játsszunk tárlit.

— Tárlit? Nagyon unalmas.

— Talán piquét?

— Az is unalmas.

— Játsszunk akkor alsót kettősben.

— Két év óta nem játszottam.

— Hát makaót?

X. ur elgondolkodott.

— Mond valamit, de most ehhez sincs kedvem. Hanem ha mindenáron játszani akar, ajánlok egy szellemesebb társasjátékot.

Az ismerős mohón felelte:

— Helyes, fogjunk hozzá.

— Játsszunk hát kutyásdit.

— Mi az?

— Nagyon egyszerű! Én elkezdek morogni, maga pedig nyalogatja a talpamat...

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Gyermek. A közlendők sorába tettük. K. J. Nem tagja annak a pártnak. Ilka. Sajnáljuk, hogy ilyen, minden irodalmi érték nélkül való írásra pazarolja a fáradságot. Jánoska elmegey. Próbálja át igazolni. Harom kereskedő. Várják be, amíg a szóban lévő tisztviselő felettes hatósága intézkedik. Ha ott nem kapnak orvoslást, akkor újból jelentkezzenek nálunk.

Egy hölgy

aki bőrének egészségben tartására figyelmet fordít, különösen a nyári szeplők eltávolítására, a bőr puhan-tartására és tenér táint-jére és ezt meg is akarja tartani az csakis Stecken-pferd-Lillemtej szappannal mosakodik a (lófejű bot védjeggyel). Bergmann és tea cég Tetschen a/E. gyá-rából. Darabja 80 fillér, amely minden gyógyszerben és drogeriában kapható.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= A talpfa-bajok. Heltai Ferenonek a képviselőházban a talpfa-szerződésre vonatkozó elő-adásából ismeretes, hogy fölajánlották a Máv-nak néhány hónappal ezelőtt egy elsőrangú tölgytalpfa-készlet átvételét a megkötött szerző-

dés áránál jóval kisebb egységáron. Akkoriban Hieronymi Károly már hajlandó lett volna arra, hogy a maguk hibáján kívül súlyos helyzetbe került tölgytalpfa-termelők baján segítsen és akként nyilatkozott, hogy a készlet megvásárlását lehetővé igyekszik tenni. Halála után azonban a kereskedelmi miniszterium vezetősége másképp határozott a dologról s a képviselő-házi polémia is hozzájárult ahhoz, hogy a tölgytalpfa-termelőkre nézve kedvezően állott diszpozíciók megváltozzanak. Az ügy ugyan hivatalosan még nincs elintézve, de a tölgytalpfa-termelőknek az átvételre vonatkozó kérelmét a miniszter nem fogja teljesíteni, miután így is sok anyag áll rendelkezésére.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, június 17.

Amerika 1/4-el olcsóbb. Kínaiat, vételked. gyenge, 10 ezer mm 5 fillérrel olcsóbb.

As áruk 80 kilonként számítva:

	Déli sárlat	3 órai sárlat
Buza 1911. októberre	11.74—11.75	11.67—11.68
Buza 1911. áprilisi	12.06	12.07 11.97—11.98
Rozs 1911. októberre	9.24 9.26	9.23 9.24
Tengeri 1911. júliusra	7.02 7.03	7.02 7.03
Zab 1911. októberre	8.17—8.18	8.13—8.14

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Június 17.

Magyar aranyjárdék 4 1/2%	111.90
Magyar koronajárdék 4 1/2%	91.25
Magyar koronajárdék 3 1/2%	80.15
Magy. földteherm. kötvény 4 1/2%	91.75
Morvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyereményorsjegy kölcsön	216.—
Tiszasab. és szegedi sorsjegy kölcsön	150.—
Oszták járadék papírban	92.45
Oszták járadék ezüstbe	96.10
Oszták járadék aranyban	116.50
Oszták koronajárdék 4 1/2%	92.25
1880. évi oszták államsorsjegy	161.—
Oszták-magyar bankrészvény	19.42
Magyar hitelbank-részvény	830.50
Oszták hitelintézeti részvény	649.—
Oszták-magy. államvasuti részvény	758.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.—
Német birodalmi márka	117.47 1/2
London vista	240.07 1/2
Páris vista	94.87 1/2
20 márkás arany	28.50

A Temesvári Lloyd-Társulat.

Áru- és értéktőzsde

Távirati tudósítás.

(Áruk 80 kilogrammonként koronás értékben.)

1911 Jun 17

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	11.30—11.35
76	11.40—11.0
77	11.55—11.60
78	11.60—11.65

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	11.25—11.30
Rozs	8.15—8.20
Arpa	7.95—8.0
Zab	8.70—8.80
Tengeri	6.70—6.80

Budapest-Kőbányai sertéskereskedelem

Jun 17.

Magyar elsőrendű: (szok. kettős páronként 400 kilo súlyban) felül súlyban — fillérig; középső páronként 300—400 kilogrammig érkező súlyban — fillérig. Tatal nehézség páronként 330 kilogrammon felül súlyban — fillérig; tatal középső páronként 251—320 kilogrammig érkező súlyban 171—174 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig érkező súlyban 164—168 fillérig.

Sertéselészám: jun. hó 13. napján volt készlet 26417 darab jun 15. napján készleten volt 769 darab. Jun 15. napján elszállították 231 darab. június 16. napjára maradt készletben: 26934 darab. A hízott sertés fiatal iranyzata csendes.

Felelős szerkesztő: **Bolgár Lajos.**

Sokszorosan utazott, de soha el nem ért eredményekhez **Zacherlin**

Valóságos csodálatraméltó bármely rovar ellen.

Soha nincs zacskóban, hanem kizárólag üvegben és kapható:

- Arad:** Nagy Farkas, Färber Lajos és Testvére, Éles Armin, Vojtek és Weisz, Polák József, Hegedüs Gyula, Weigl A. és Társa, Ehrenfeld Ignátz, Dürr Gusztáv, Belgrader K. & C. Dalmel Lajos, Braun Antal, Weisz Dávid, Steintzer N., Meer Mór és Fia, Hoffmann Ottó, Lázár Gyula, Guttman Samu, Dusek Ferenc, Dürr Kocsard, Rothstein Mór, Kovács Gusztáv, Donath Simon, Braun Antal, Baumann B., Riesz Mátyás, Glück József, Schwarz M. és Társa, Schwarz János, Prolich István, Hendl Testvérek, Gróf László, Altman Ede, Erbeszkern Béla, Schlesinger Béla.
- Berestein:** Blau David, Radó Adolf, Strauss Ignác.
- Budapest:** Klein Márton.
- Csermés:** Holländer Samuel Fia.
- Gurakonez:** Weiszberger Samu ut.
- Kisjenő:** Messer Lipót.
- Mária-Radna:** Feltz Károly, Jesztl Árpád, Weissberger Pál.
- Paukosa:** Barna Lajos, Messer Lipót és Fia, Pavlovics Konstantin.
- Pécska:** Turcsky Nándor.
- Radna-Lippa:** Biszka János, Huszarek Agoston, Schwarz Ferenc, Wingeron József, Wingeron Miklós.
- Soborin:** Hirschmann Márk, Roth Bernát, Roth Mór.
- Uj-Nat.-Anna:** Kény Károly. 1896
- Vilagos:** Kreittler Vilmos, Weber János.
- Zadorlak:** Hemmen Ferenc.
- Vunga:** Kleemann N. ut Tóth András, Bánfi Béla Irsa Dániel Kaufmannlg. nánz utoda KaufmannRó
- Uj-Arad:** Orth A. J. utoda, Theiss Miklós, Zinner Mátyás, Haekel Gyula és társa.
- Batonya:** Fischer Hermann, Geller Ferenc. 1695.

SALAMANDER cipők elárúsítása.

Engelhardt-féle Kneip
SZANDAL-CZIPŐK

1916 már megérkeztek.

Óriási választék tennisz-czipőkben.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárúsítását sikerült megszerezniem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt. **Egységárak:** Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. luxus kivitel 20 „ 50 .

WEINBERGER JÁNOS, ARAD

elsőrendű cipőáruhaza.

Tessék a kirakatot megtekinteni. Telefon 312 szám.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-ura 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, vasárnap 1911. június 18.

1. Otrán tó. Látványosság. — 2. Bandi vigékedik. Bohó at. — 3. Utazás a magas tátrában. Természet után. (A Szivacsina völgye. A ranki szökőkút. A természetes vízesés Egy 600 km. hosszú legelő.) — 4. Kovács ur ideges. Bohózat. — 5. Mária csempészkedik. Nagyszerű bohózat. — 6. Katarina rezsénye. Dráma. — 7. Marabu vadát Abessziniában. Term. után. — 8. Jacintha. Szenzációs dráma.

Előadások d. u. 2 órától kezdve este 11 óráig.

NYILTTÉR.*

SEBEKET

gondosan kell megóvni minden tisztatlanságtól

mert elhanyagolás esetén nagyon káros nehezen gyógyítható következmények lehetnek. Immár negyven éve a legkiválóbb közzésmények bizonyítják a Prágai hántkenőcs, megóvja a sebet, megakadályozza a gyulladást és a fájdalmakat, elősegíti a szövődést és gyógyulást.

POSTAI SZÁLLÍTÁS NAPONKÉNT.

1 tégely 70 fillér, 8 kor. 16 fillér előleges beutó-déne ellenében 4, 7 korona ellenében 10 tégely külföldi az osztr. magy. monarchia minden állomására.

Vigyázzunk a gyártmány és a készítő nevére, árra és védjegyre. Valódi csak 70 fillér.

Főelárústitó

B. FRAGNER,

cs. és kir. udvari szállító

Gyógyszertár „A FEKETE SAS”-HOZ.

Prága, Kleinselte, Ecke, der Nordgasse Nr. 203.

Raktár Ausztria-Magyarország minden gyógyszerüzében. A 4056

Világhírű
amerikai
és angol

sandalcipők

óriási választékban, előnyös
nyári áron árúsít, csak

Kutányl J.

Arad, Vörösmarthy-utca 1. Telefon 335.

MARGIT

GYÓGYFORRÁS
BEREGMEGYE.

A gyomor, belek, húgyhólyag + különösen a öz-zőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású meg akkor is, ha VÉRZÉSEK esete forog fenn. Megrendelhető: ÉDESKUTY L-nál Budapesten és a forrás kezelőségénél Munkácsen.

NESTLÉ gyermeklisztje

vizzel felfőzve
csecsemők, gyermekek,
valamint gyomorbetegségek
régbevált tápláléka

50 év óta kipurított és
szigorú orvosi felügyelet alatt

Tiszta alpesi tejet
tartalmaz.

1 doboz 1 kor. 80 fill.,
minden gyógyszerüzében
és drogeriában kapható.
Prospektus ugyanott.

6971

NYÁRI SZINHÁZ.

Aradon, 1911. június 18 án este 8 órakor.

Delután 8 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal:

János vitéz,
operett.

Este 8 órakor rendez helyárrakkal:

Az ember tragédiája.

Dramai költemény. Irta: Madách Imre. Színpad alkalmazta: Paulay Ede. Zenéjét szerzerette Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK:

Rafael	Novák Irén.	2-ik demagóg Polgár S.
Gábor	Harmath J.	1-ső a népből Kulcsár L.
Mihály	Zalay Margit.	2-ik a népből Herold E.
Lucifer	Delly Lajos.	Athéni polgár Keller István.
Ádám	Keszler Ede.	Catulus Huszár K.
Eva	Kápolnay J.	Péter apostol Várnay Jenő.
A föld szelkeme Ladislay J.	Heléne	Novák Irén.
Rabszolga Huszár K.	Boszorkány	Benkóné.
1-ső demagóg Heital Jenő.	Tanítvány.	Vass Jenő.

Kezdeté este 8 órakor.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-térfi új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, vasárnap 1911 június 18-án:

Detektív műsor 1. Sherlock Holmes csirkefogók közt. Detektív dráma. — 2. A bájos szomszéd. Nevetett. — 3. Mozgófénykép-ujszág. A hét világeseményei a helyszínen készült mozgófénykép felvételekben. Az Apollo színház állandó mű-or-zama. — 4. Az elrabolt kincs. Megható történet egy kincsraó életéből. — 5. A törbeccsált Sherlock Holmes Detektív dráma. — 6. Archibald, a múltóvó. 7. Sherlock Holmes elfogja a gyémánt tolvajt. Szenzációs detektív dráma.

Előadások delután 3 órától.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Helyárrak: Páholy ülésenként 1 kor. Zárszék 1 kor. 1-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nésótéren kalap nélkül megjelenni.

Bartóknak a bor koveréséhez!

NATIONI FÉLE GIESSHÜBLER

SAVANYUVIZ

közömbösít
a bor savanyúságát,
hisz kellemesen gozzg.
Nem teszi a bort.

MEGNYILT

MEGELOZOTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPŐGYÁR
FIÓKJA

Arad, Szabadság-tér 18.

Klimatikus gyógy- és nyaralóhely Lőcsefüred.

610 m. Szepesmegye vadregényes fenyves erdeinek közepén. — Modern vízgyógyintézet, szénsavas fürdők, fenyő fürdők, Bulling-inhatók, massage, villanyozás, fekvő-hizáló kurák állandó fürdő-orvosi ellenőrzés mellett.

Kitűnő konyha, kényelmes tiszta szobák, figyelmes házi vezetés biztosítják a kellemes nyári otthont. 2126

Olcsó árak.

Prospektust küld a tulajdonos: Müller Antal Lőcsén és a fürdő orvos: Dr. Müller Károly Budapest, IV. Múzeum-körút 9., valamint Müller Miksa építész Szeged.

NEUMANN M.

urí szabó, cs. és kir. udv. és kam. szállító.

Férfi-, fiu- és leányka ruhatelepe ARAD.

Külön osztály mérték szerinti megrendelésekre.

Bevásárlásnál ügyeljen a fenti törv. bej. eredeti csomagolásra, hogy értéktelen utánzatot ne kapjon.

„CHANTECLER” a legmegbízhatóbb és legkellemesebb hyg. férfíóvszer. 1 eredeti doboz (6 drb) tartállyal vagy anélkül K 250. 6841

Aradon kaphatók: Vojtek Kálmán gyógyszer-tárában, Vojtek és Weisz gyógyszerárnyalókereskedésében és Hegedűs Gyula pipere és illatszer kereskedésében.

Főraktár Magyarország és Ausztria részére: DIAMANT ÉS MÉREI Budapest, VII., Nefelejts-utca 15. Telefon 21—51.

Zám (Hunyadmegye)

Klimatikus üdülőhely. Vasutállomás. Posta, távirtda Interurban. Telefon a szállodában. Remek park áll vendégeim rendelkezésére. — Gyönyörű kiránduló helyek. Fenyves és bükkerdők a szállodától 10 percrenyire. Hideg és meleg fürdők a szállodában, valamint fürdés a szabad Marosban kellő felügyelet mellett.

Pensio 5 korona naponta, melyben foglaltatik lakás, elsőrendű étkezés, világítás. Gyermekek 10 éven alul a felét fizetik.

Bővebb felvilágosítással szolgál Schmidt Antal, szállodás. 2581

FRANZ JOH. KWIZDA k. u. k. öst.-ung. kőnigl. román. u. kőnigl. bulg. Hoflieferant KREISAPOTHEKER, KORNEUBURG bei WIEN.

Párizsi világtállás „Grand Prix” 1900.

Kwizda-fele Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. Szóróedjegy, címke és csomagolás védve.

Egy üveg ára 2 kor. 80 fill.

50 év óta az udvari- és versenyistállóknak van használatban nagyobb strapáknál első-es utóerősítő, annak merevségénél sőt az időmérésnél kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a mellekelt védjeggyel valódi.

Képes árjegyzék ingyen a bérmentve a főraktár által: Kwizda Ferencz János és kir. udvari szállító, a román és bolgar király udv. szállítója. Kőgyógyászati Körneuburg Wien mellett. 2213

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, Budapest, Király-u. 12.

GÖZCSÉPLŐKÉSZLETEK

4—6—8—10 HP nagyságban, különféle gyártmányokban, magánjáró- vagy vontatós gőzlokomobilokkal, gyárilag javított, legjobb állapotban, valamint magános cséplők és gőzlokomobilok, 4—6—8—10 évi részletfizetésre, a legutányosabb árak mellett, kiváló nagy választékban raktáron Friedrich Testvérek mezőgazdasági gépgyárában Temesvár. Minden gép után ugyanolyan iótállást vállalunk, mint a gyáros az új gépeknél. Pontos kiszolgálás. Közvetítők díjaztatnak. Kérjen ajánlatot. 2453

A nyaraló és fürdőző közönség figyelmébe!

Kövekező ujdonságok érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes kölcsönkönyvtárába:

Biró Lajos: Vizözön, Szomaházy: A krakélek alkonya, Magyar kabaret gyűjtemény, Salgari E: Aranymezők királynője, Az alaszka aranyásók, Bródy Sándor: Lyra, Hafner Imre: A bányafelügyelő, Csáth Géza: Délutáni álom, Andoux Marguerite: Marie Claire, Edmund Edel: A veszélyes öreg, Lóczy L.: L.: A mennyei birodalom története, Chun Károly: Mély tengerek világa, Lardis B: Éjjeli nap, Rider Haggard: Hajnalcsillag, Biró Lajos: Nyári zivatar, Lovász Károly: Pesti versek, Kóbor Tamás: Egyveleg, Bang Hermann: A fehér ház, Kóbor Tamás: Egy test, egy lélek, Szomaházy I: Milliomosok és kalandorok, Schnitzler: Anatol, Mici grófnő, Sienkiewicz: A hős, Mason: A rózsaszínű villa, Lengyel Laura: Máb királyné, Lovik Károly: A préda, Krudy Gyula: A podoloni takácsné és a többiek.

Németben: Sudermann H.: Die Indische Lilie, Höcker P. O.: Lebende Bilder, Lie Bernt: Im Kampf gegen die übermacht, Rosner K.: Sehnsucht, Herzog Rudolf: Nur eine Schauspielerin, Berandt Martin: Eheleute, Viebig, C.: Die vor den Toren, Strindberg A.: Heiraten, Engel Georg: Der verbotene Rausch, Wothe A.: Das Tor des Lebens, Kellermann B.: Das Meer, Rittland K.: Ein Moderner, Stilgebauer E.: Der goldene Baum, Becker Käthe: Glücksklee, Roda Roda: Von Bienen, Drohnen und Baronnen, Schlicht Freiherr: Der Schrecken des Regiments, Ballestrem M: Zigeunerblut, Stratz R.: Die thörichte Jungfrau, Liebestrank, Blumenthal: Vom Weib und vom Manne,

Kölcsöndíj havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

Vidéki bérlek is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

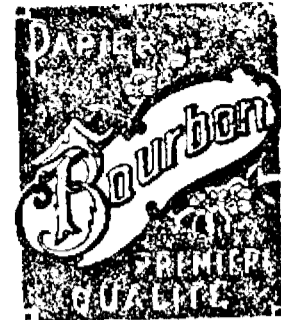
A zenemű-kölcsöntárba is meglepő szép ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor., vagy fizetetlenként 20 fill.

Legújabbak: Morena: Risi Bisi. Tanzwalzer-Heft. Borel — Clerk: La Matschische. Linke: Im Walzerrausch. Blankeuburg Abschied der Gladiatoren. Weiner István: Jó holdvilág, te segíts nekem, Nádor Mihály: Az öngyilkos, Strauss: A rózsagavallér, Nádor: A princeps ász, A kártyás, Weinberger: Die romantische Frau, Baka — Baitz Irma: Nyár mulásán, Tarnay: 12 Dal. Strausz: Mein junger Herr, Márkus: Nadrágszoknya, Heidelberg: Gavallér. Weiner: Halljátok urak! Farkas: Narancsvirág Dr. Kárpáti nótáskönyve.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ, könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

színes vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány és hammentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladára

B O U U R B O N

Szivarkegyűjtemény

Verge szivarkegyűjtemény

4565 dohánykülönlegességi tözsdéjében.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—12 óráig.

Videki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1911. június hó 17.

Keresünk:

Aradra: délutáni foglalkozásra mérlegképes könyvelőt, magyar és német levelezőt, továbbá egy a könyveléshez is értő irodistanót.

Videkre: 1 cipő, 5 fűszer rőfös és rövid, 4 rőfös és divat, 4 vas és fűszer, és 5 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet és több tanoncot.

Alánlunk:

Több irodistanót, 2 irodistát, 3 fűszer és rövid, 2 vas és fűszer, 2 rőfös és 5 vegyes szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA 801

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. igazgató.

Meghívás.

AZ ARADI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG az 1911. évi június hó 29-én, délelőtt 11 órakor, Aradon, az Aradi Kereskedők Köre nagytermében tartja

alakuló közgyűlését,

amelyre a. t. részvény jegzőket tisztelettel meghívjuk.

Arad, 1911. június 16.

Az Aradi Általános Takarékpénztár R.-T. alapítói nevében:

Debreceni Első Takarékpénztár.

Faragó Rezső,

az Aradi Kereskedők Takaréka és Hitelszöv. ügy. igazgatója.

Hegyi Albert,

az Aradi Kereskedők Takaréka és Hitelszöv. igazg. elnöke.

Tárgysorozat:

1. Megállapítása annak, hogy az alaptőke kellő aláírással és törvénytörvény szerű befizetéssel biztosítva van. Határozathozatal a tulajgyezés tárgyában.
2. Határozathozatal a megalakulás tárgyában.
3. Az alapszabályok megállapítása.
4. Bejelentése annak, hogy az alapítók az első igazgatóság és a választmány 8 évre történő kinevezésének jogával élni kívánnak.
5. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása 1 évre.
6. Meghatalmazása az igazgatóságnak arra, hogy a cégbírótság által az alapszabályokban esetleg kívánt, vagy a bejegyzés végett netán szükséges más pótlásokat megtehesse.
7. Felmentvény megadása az alapítók részére. 2707

Aradi Villamosági Részvénytársaság.

Meghívó

Az „Aradi Villamosági Részvénytársaság” 1911. június 27-én délelőtt 12 órakor Aradon, a társaság hivatalos helyiségében (Radnai-ut) megtartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Napirend:

1. Az alaptőke felemelése.
2. Az alapszabályok 6. §-ának módosítása.
3. Előterjesztés a társaság alkalmazottainak nyugdíjellátása iránt. Aradon, 1911. évi június havában.

Az igazgatóság.

Azon szavazásra jogosult részvényesek, akik a közgyűlésen személyesen vagy helyetteseik által részt akarnak venni, tartoznak az alapszabályok 16. cikke értelmében a részvényeiket, a még le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál Aradon, vagy a „Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára” cégnél (Budapest, V. Béla-utca 5. II.) legalább 3 nappal a közgyűlés határidője előtt letenni. 2704

Meghívó.

Aradkövi hegyközség,

1911. évi június hó 25-én, vasárnap d. e. 8 órakor közgyűlést tart, a melyre a hegyközség tagjai ezennel meghívotnak.

Tárgyak:

1. A múlt évi számadás tárgyalása.
2. Pénztárnok választása.
3. Az ujonnan kibocsájtott hegyközségi szabályrendelet minta tanulmányozása.
4. Egyéb folyó ügyek tárgyalása.

Aradkövi, 1911. évi június hó 17-én. 2708

A hegyközség előljárósága.

Segéd

a rőfös-áru szakmából,

ki a román vevőkkel jól tud banni, felvétetik. Azonkívül a magyar és német nyelv megkivántatik. Ajánlatok

Wohberg Lipót céghez Arad
intézendők. 2731

Gartner Samu

kerékpár- és varrógép raktára
Weitzer János-utca 2. szám.

Telefon 751.

Uj kerékpárok a legjutányosabb áron. — Raktáron tartok 50 darab használt kerékpárt 50 koronától feljebb. — Telefon 751.

Kerékpár és varrógép szakszertő javító-műhely.

Apró hirdetések.

Elegáns

bénautók

turára, napra, órára Szabadságtér
17. sz. Telefon 816. 2723

Andrássy-ut közelében

butorozatlan szoba kerestetik. Leveleket „Közel” alatt a kiadóba. 2720

Egy értékes antik fali óra

egy nagy console tükör és egy keveset használt jégsekrény és egy hálósobai gáz- és villannyal használható, lámpa eladó. Atzél Péter-utca 2. I. emelet. 2713

Másodéves joghallgató

Aradon vagy másutt Aradmegyében ügyvédnél alkalmazást keres. Gyakorlott gyorsíró. Megkeresések „Gyorsíró” jelligére a kiadóhivatalba kéretnek. 2730

Magyar állami

8-as cséplő-garnitúra magánjáróra átalakítva, jutányos áron eladó. Cim Klein Béni, gépész, Kaba. 2728

Keresek

fűszer-, vas- és rövidáru üzletembe mielőbbi belépésre egy izr. vallású kereskedősegédet, ki a fűszert teljesen érti, a román nyelvet bírja. Ajánlatok beküldendők Ritter Jakabhoz, Tenke. 2730

Elegánsan butorozott

külön bejárattal, utcai szoba, előszoba használattal jutányosan azonnal kiadó. Szt. Péter-tér 7. 2438

Eladó

Schweidel József-u. 10 ház. Érdeklődni lehet, Bartl Ernő Szt. Pál-utca 6 sz alatt. 2718

Modern lakás

2 utcai szoba, előszoba, fürdőszoba teljesen külön álló házban novemberre, esetleg már októbertől kiadó. Arad, Révay utca 9. 2734

Egy utcai 2782

butorozott szoba külön bejárattal kiadó. Forray-utca 8. szám alatt

Uj főzélékek!

Ajánlok elsőrendű Zöldborsót 20 és 24, — Zöldbobot gyöngye 40, — Viaszbobot 48, — elsőrendű teljesen érett Paradicsomot 60, Uj fejes káposzta: nagy kemény fejek 26. Uj burgonya sárga vagy rózsas 20—24. Uj caraláb nagy 7, spenót 40 filléért csomagolás nélkül, vasutra vagy postára szállítva készpénz vagy utánvétellel. — Ismét eladóknak árengedmény. 2717

Horváth Nagy Fiume.

Aradvármegye alispánjától.

9413/1911. szám.

**Arverési hirdetmény
és feltételek.**

A gyulavarsándi Körös hidon gyakorolható vámszedés bérbeadásának biztosítása végett **1911. évi július hó 20-ik napján d. e. 10 órakor** a vármegye háza kis üléstermében zárt ajánlati versenytárgyalást fogok tartani.

A bérbeadás feltételei a következők:

1. a vámszedési határidő 1911. évi október hó 1-én kezdődik és 1914. évi szeptember hó 30-ig tart.

Az évi bérösszegre vonatkozó kikiáltási ár 2500 korona.

2. A szedhető vámdíjak a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 27210/911. sz. engedélyokiratának 6. pontjában körülírt bárca használatának kötelezettsége mellett a következők:

a) minden jármű után, ideértve az automobiloikat is 08 fillér.

b) minden befogott, vagy szabadon hajtott marha után 04 fillér,

c) minden két éven alóli borju, csikó, valamint minden darab apró marha után (mint juh, kecske, sertés stb.) 02 fillér.

3. Ezen intézkedés alól mentesek a közutak és vámokról szóló 1890. évi I. t. c. 99. §-a alapján a 22710/911. sz. engedély okiratban III. 1—22. pont alatt felsoroltak.

4. Aradvármegye törvényhatósága átadja a vámbérlőnek vámszedési célra a hidat összes tartozéka és felszereléssel együtt azon kötelezettség mellett, hogy a bérlő köteles leendő neki leltár mellett átadott épület és felszerelvényeket bérlete lejártával Aradvármegye törvényhatóságának azon állapotban átadni, a mint azt átvette.

5. Vállalkozni szándékozó köteles a versenytárgyalás megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadéképes értékpapirokban a zárt ajánlathoz csatolni, továbbá a megajánlott összeget szám és betűvel kiírni és kijelenteni, hogy a feltételeket ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti, mely zárt ajánlat 1911. évi július hó 20-ik napjának d. e. 9 órájáig a vármegye alispánjához terjesztendő be.

6. Elfogadott haszonbérlő köteles az árverési eredménynek jóváhagyása után óvadékát félévi bérletösszeg erejéig kiegészíteni, mely összegből az első évnegyedi bér fedeztetik, a fennmaradó negyedévi bérösszeg pedig az utolsó évnegyedi bérösszeg fedezésére fog szolgálni és addig óvadékkul közigazgatási letétben kezeltetik.

A haszonbéri összeg minden évnegyed első napján fize-

tendő le az aradi m. kir. adóhivatalnál a törzsvagyron alap javára.

7. Haszonbérlő a közlekedő közönség bármilyen módon való zaklatásától vagy zavarásától és azoknak utjukban való fenntartásától szigorúan és a törvényes következmények terhe alatt eltiltatik.

Köteles bérlő a vámszabályzatot a hid mindkét oldalán a vámsorompóknál látható helyen és olvashatóan kifüggeszteni.

8. Előforduló peres kérdés esetén aláveti magát bérlő Aradvármegye törvényhatósága által szabadon választandó bármely bíróság sommás szóbeli eljárásának.

9. Az ezen ügyletből eredő bélyeg és bármilyen egyéb költségek kizárólag bérlőt terhelik.

10. Az árverés eredménye a legtöbbet ígérőre azonnal, Aradvármegyére azonban csakis annak jóváhagyása után kötelező.

A kitűzött versenytárgyalásra a versenyezni szándékozókat azzal hívom meg, hogy a feltételek 5-ik pontja szerint közvetlenül hozzám benyújtandó ajánlatra 1 koronás bélyeg teendő, s hogy az elkészen beérkező ajánlatokat figyelembe venni nem fogom.

Arad, 1911. évi június hó 10-én.

Az alispán és főjegyző távol.

Boros,

tb. főjegyző.

2703

Tojás — Margarine,

hatósági felügyelet alatt tojássárgájából, édes tejszínből és növényi zsírból készült, izre, aromára, színre és táplálékerejére egyenlő a **legfinomabb teavajjal** pr. kg. 1.80 korona. Kapható bérmentve Ausztria-Magyarország minden postájára 2 és 4½ kg. ládikákban, ingyen csomagolással. Fizetés az áru vétele után 14 napon belül. Ha a minőség valamely okból meg nem felelne, az árut szállítás után 14 nap múlva vissza vesszük még törött formában is, bérmentellenül!

Minden felé, még falvakban is, viszontelárúsítókat keresünk, kik a megrendeléseket ½ kg.-tól kezdve hetenként helyben házhoz szállítják és piacon is árusítanak a fentjelzett árban, megfelelő kereset ellenében. A bevezetés megkönnyítésére ingyen próbák rendelkezésre adatnak.

Bodenbach in Böhmen. 6917

Mohr & Co. g. m. b. H.

Eigelb-Margarin Fabrik.

Mikes Kelemen-u. 52. sz. a.**ház**

előnyös feltételek mellett azonnal eladó

avagy július hó 1-étől kezdve egészben kibérelhető.

A házban van egy üzemhelyiség, két utcai és egy udvari lakás, berendezett péksütőde, egy nagy istálló s megfelelő melléképületek. 2656

Bővebb felvilágosítás szereshető

Dr. Kuttu Alfréd

Ogyvéd irodájában

Haszinger-u. 3. sz. a.

Közvetítők és ügynökök nem szerepelhetnek. ...

Meghívó.

Az **Arad-Hegyaljai H. É. Mótoros vasut részvénytársaság** folyó évi június hó 21-én délelőtt 10 órakor a saját helyiségében (Arad, Széchenyi-utca 1., II. emelet)

IV. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre részvényeseit ezennel tisztelettel meghívja az

igazgatóság.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1910. év üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése,
3. Az 1910. évre vonatkozó üzleti zárszámítások és mérleg előterjesztése, valamint a mérleg megállapítása, az üzleti felesleg hovaforditása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése tárgyában határozathozatal.

4. Az alapszabályok 2., 5., 6., 7., 9., 11., 12., 18., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 40. és 42. §-ainak módosítása.
5. Választás az igazgatóságba.
6. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tiszteltdíjának megállapítása.

JEGYZET. Kivonat az alapszabályokból. 16. §. Minden részvényes, minden birtokában levő 100 korona névértékű részvénye után 1—1 szavazati joggal bír. Azon részvényes, aki a közgyűlésen szavazati jogát személyesen vagy meghatalmazottja által gyakorolni kívánja, tartozik 8 nappal a közgyűlés előtt részvényeit vagy élvezeti jegyeit: a még le nem járt szavazatokkal együtt vagy erről szóló állami vagy közigazgatási hatóság, vagy nyilvános számadásra kötelezett pénzügyintézetek által kiállított letétjegyeit a társaság pénztáránál (Arad, hivatalos órák d. e. 8—12-ig, d. u. 3—6-ig) letenni. Erről igazolványt kap, mely a közgyűlésen szavazati jogának igazolására szolgál.

A m. kir. kormány, a városok és községek képviselői a részvények letétele nélkül is gyakorolhatják szavazati jogukat képviselői minőségük igazolása mellett.

2705

Legszebb ernyők! Legjobb fűzők!

Varga D. Daninál

Kaphatók

Arad, Andrásy-tér 20. sz.

Ernyő javítások és áthuzások pontosan és gyorsan készíttetnek.

Derékfűzők méret után a legujabb formákban.

Apró hirdetések.

Minden szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér, feltűnőbb szedéssel 8 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzőndők.

Zálogházból

Értéktel arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad Nagy Farkas Streicher Arad, Tököly-tér I. 2974

A gyermekek számát

2 vagy 3-ra korlátozni okos és sok pénzt takarít meg. A biztos utmutatást ehhez — melyre vonatkozólag sok ezer hálairat érkezett be, 90 fillér magyar bélyeg ellenében diszkrétan küldi: Frau A. Kaupa Berlin S. W. 266 Lindenstrasse 51. 1224.

A mai napon a következő jelíges levelek érkeztek:

„Özvegy Próba szerencse“
„Gondtalanság“
„M. R. 99“

Melyik hölgyike

levelezne egy Arad m. fiatal emberrel? Az irjon „Szórakozásból“ jelígre a kiadóhivatalba. 2702

Ki venne nőül

20 éves, csinos, teljesen egyedül álló árva leányt 400,000 korona vagyonnal? Csakis komoly ajánlkozók (ha vagyontalanok is) irjanak a címre: Fides, Berlin 18. 2519

Nősülni óhajt

egy 2 gyermekkel bíró javakora-beli keresztény özv. ember. Van jó állás, háza és szőlője, nyugdíj-képes. Keres egy 33—36 éves jó családból való intelligens özvegy asszonyt, lehet szőke vagy barna, legyen egészséges, molett, közép-nagyságú, vigkedélyű, szelídlelkű, jó feleség és jó mama a kis leányomhoz. Ha vagyona van, annál jobb. Csakis komolyan gondolkodók irjanak egész kimerítően és a valóságnak megfelelően, arcképet kérek. Meg nem felelőt azonnal visszaküldök. Szigorú discretio. Levelek a lap kiadóhivatalába kéretnek „Özvegy, próba szerencse“ címen. 2668

A világhírű amerikai

„Vera“ cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szerelhetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Használt írógépek

gyárilag javított állapotban bámulatos olcsó árban kiárusítatnak. Lukács Rezső, írógépüzlet Luther Márton-utca 1. szám. 2426

Egy jó forgalmu

szikvizgyár, mely üzemben van, eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Hegedüs János építőmester Battonyán, a gyár szintén Battonyán van. 2392

Szűző

10¹/₂ kat. hold a hegyalján teljes felszereléssel, 4 szobás butorozott lakással, nagy verandával 48.000 kor eladó. Cím a kiadóhivatalban 2729

Egy jókarban levő

használt zongora jutányos árban eladó. Szabadság-tér 12. Lusztbader. 2690

Egy jó forgalmu

vendéglő, Arad vagy vidékén, vételre vagy albérletre kerestetik. Cím a kiadóban. 2693

Kell munkáslapok és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében. Andrásy-tér 16. Telefon 517. 555

Fővárosból jött

szabónő elegáns angol és francia toalettek készítésével vállalkoz. Rosenbergné Stuckart Erna, Damjanich utca 14. szám. 2091

Eladó

Sarló-utca 13. sz. ház, amelyben jóforgalmu szatócsüzlet van. Bővebbet ugyanott, a háztulajdonosnál. 1878

Rézkénport,

kénsót, sublimált kén, kénport és kénlapot, kékkövet készít és szállít bármely mennyiségben Dobiaschi I. és Dörner Testvérek, vegyi termékgyárai Arad Telefon 165. 2577

Kiadó

4 szoba, fürdő-szoba, összes mellék-helyiségekkel, villany-világítással ellátott, teljesen külön álló földszintes lakás azonnal. Ugyanott egy utcai bejárat, száraz világos műhely, vagy raktárhelyiség kiadó Hasszinger-utca 5. sz. 2346

Polgári iskolai tanítónő

tanít tantárgyakat, németet, franciát. Címe Krausz Paulin könyvkereskedésében. 2642

Egy nagyobb aránya

vendéglő-üzlet, mely nyári üzlettel kapcsolatos, átadó. Személyesen érdeklődőknek felvilágosítással szolgál Farkas Ábrahám Lázár V. utca 1. 2688

Eladó üzletház.

Magyar-Pécskán az élénk forgalmu Árpád-utcában, a volt Schweiger-féle ház üzlethelyiséggel, a mely rőfös és vegyeskereskedésnek igen alkalmas, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet Erber & Fleischmann Arad. 2664

Bérbe-adandó

Bokszeg-Kontrató egy 57 holdas birtok lakás és hozzátartozó gazdasági épületekkel együtt 1911. okt. 1-én. Termőképessége megtekinthető. Felvilágosítást ad Borosjenőn Boros Péterné Fő-utca 57. 2608

Keresek üzletem részére

megfelelő fizetéssel 4 polgárit, vagy kereskedelmet végzett fiatal embert, aki a szakmán kívül a könyvelést és levelezést is elsajátíthatná. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 1451

Gazdaság felosztása

miatt különféle gazdasági eszközök, (szekerek, igás kocsik, Sach-féle mélyítő ekék, kettős ekék, vetőgép, kéveköto aratógép stb.) jó állapotban, jutányos áron eladók. Bővebbet Burger Ferencz zádorlaci körjegyzőnél. 2699

Zhököly Jmre-utca

37. szám alatt egy szép magas kétszobás udvari lakás augusztus hó 1-től kiadó. 1986

Confetti,

lampion, serpentin olcsó áron kapható Pichler Sándor könyv-, papír- és írószerkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. — Egyesületeknek tömeges vételnél árkedvezmény. 2551

Pénztárnoknő

helybeli nagykereskedés részére kerestetik. Ajánlatok „Megbízható“ címen a kiadóhivatalba intézendők. 2706

Eladó

Eleken a főtéren egy jóforgalmu kávéház és sörcsarnok. Az üzletnek az országos vásártéren is van helye. Csakis személyes megkeresésekre reflektál Strifler János, Korona vendéglős. 2359

Egy évek óta fennálló

szatócsüzlet italmérés, trafik, denaturált-szesz és bélyegeladási engedélyekkel egybekötve jó vevő körrel, más vállalat miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2698

Középkorú férfi

keres pénzeszedőt, vagy irodai szolgáló állást. Ovadékkal rendelkezik, fényképfelhoz is ért. Cím a kiadóhivatalban, 2709

Jrodai teendőkhben

és a dossie rendszerhez értő fiatal ember, augusztus hó 1-re alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2716

4 középiskolát végzett,

jóírással bíró fiatal ember irodai gyakornoknak azonnal felvétetik Nagy Farkas cégnél Aradon. 2710

Zársat, vagy társnőt

keresek 6000 koronával vállalat-hoz, közreműködés nélkül 20% haszon és tőke biztosításával. Levelet „Rizikó nélkül“ jelíggel a kiadóhivatalba kérem. 2727

Üzletberendezés

fűszeráru, eredeti szilvapálinka, stb. olcsó árban eladó Mészner Lipót, Téli-utca 4. szám. 2719

Kiadó

egy földszinti utcai szoba, esetleg egy éltesebb nőnek is, Wesselényi és Perényi-utca sarkán 53. sz. 2722

Csillárok,

Villamos felszerelések
legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)

A jó gazdasszony befőttekhez kérje a „Dunstol-t“

„Dunstol“ a legjobb gyümölcs konzerváló. Kapható minden fűszerüzletben 10 és 20 filléres levél alakú csomagolásban. Raktár és képviselő: Szemző Ármán áruügynöknél Aradon Telefon 592 szám. 2618

„Hungária“ Aradi Pamutárugyár Részvénytársaság Arad.

Hirdetés.

A „HUNGÁRIA“ Aradi Pamutárugyár Részvénytársaság

1911. évi június 29-én délelőtt 11 órakor

Aradon, az Aradmegyei Takarékpénztár üléstermében megtartandó

II. évi rendes közgyűlésére

a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlésen csak azok a részvényesek vehetnek részt, kik a szelvényeikkel ellátott részvényeiket — és amennyiben a kitűzött időig ezek birtokába nem jutnának — részvényutalványukat a közgyűlést megelőző 3 nappal, tehát 1911. június hó 26-ig bezárólag Aradon: A társaság pénztáránál, Az Aradmegyei takarékpénztárnál letétbe helyezik.

Arad, 1911. június hó 10-én.

Az igazgatóság.

Napirend:

1. Két tag választása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentéseinek felolvasása; az évi vagyonskimutatás, illetve zárszámadások előterjesztése, ezek megállapítása és határozathozatal a felmentvények tárgyában.
3. Az alapszabályoknak a közgyűlés megtartási idejére és az üzleti év meghatározására vonatkozó 11. és 33. §-ának módosítása.
5. A felügyelő-bizottság javadalmazásának megállapítása.
4. A 3. pont alatti alapszabály-módosítások esetében igazgatóság választása.
5. Indítványok.

2712

Napernyők óriási választékban, fekete félselyem ernyők 1.95.

Versenyen kívüli árak! ~~22~~

Selyem tafet-szoknya minden színben 5 50
Moire selyem-szoknya fekete is ... 3 90
Mosó alsószoknyák minden színben ... 1 60
Reformfűzők legújabb szabás ... 3 50

Nyári keztyűk 20 krajcártól feljebb.

Remek szép réz karnis 1.75 a kirakatban
latható. Vitrage rud 15, 18, 25 krajcár.

Csipke maradékok félárban.

Fehér, fekete, krém, drápp csipkék és
betétek 50% árleszállítással kiárúsítva,
amíg ezen készlet tart. — Megtekinthető
vételenként nélkül.

290 drb. blouse érkezett! reklám ára 1.45. Szabad-
ság-téri oldalon levő kirakatban megtekinthető.

Női ingek, corsettek, nadrágok és szok-
nyák chiffonból és batisztból nagy válasz-
tékban.

Csipkeszövetek 30 krajcártól
feljebb nagy választékban. :

Mosó maradékok
1/2 árban vannak.

HOFFMANN SÁNDOR ARADON, SZINHÁZ-ÉPÜLET.

Fehér himzett batisztok 45 krajcártól fel-
jebb remek mintákban. 1901

Kérem a kirakatokat megtekinteni!

Legújabb! Marquissette grenadin minden színben 90 krajcár.

Jól mosható ruhavásznak, remek színek,
piros fehér és fekete is, métere 35 kraj-
cár. Mosó delainek és cretonok legújabb
mintákban ~~35~~ 30 krajcártól feljebb.

Selyem batisztok, 150 minta, olyan mint a
valódi selyem, métere 50 krajcár.

Feltűnő olcsóság! női hosszú lüszter-köp-
peny, tegethof, szürke és fekete színben
6 50 frt. Finomabb 8—9 frt.

Női felöltők, köpenyek, kabátok, fekete
és színes; a confectió osztály nagyobbítása
miatt gyári árban árusítottak a míg a
készlet tart.

Egy kirakat ren-
dező segéd aján-
latát kérem. ...

Ma egész nap nyitva

2719 DÉCSY GÉZA

„ENYVESHÁT”

FÉNYKÉPVÁLLALATA.

Felvételek ma vasárnap este 10 óráig.

Radó Gyula

Szabott árak!

≡ új divatháza ≡

!! Arad, Andrassy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Elismert legjobb szabásu
divatblusok.

Gyászruhák és gyászblusok.

Pongyolák, jupponok,
Kész lüster és vászon costumök,
Kész batist ruhák,
Lüster-, selyem- és gummi-
köpenyegek,
Női divat aljak

959

⌘ ⌘ Rendkívül nagy választékban. ⌘ ⌘